

Partidul Național Liberal - XIII

11 febr.'38 - 1939

Partidul Național Liberal - XIII.....	1
11 febr.'38 - 1939.....	1
Guvern Miron Cristea .I - II-10 febr.'38 - 30 ian.'39.....	2
Guvern Miron Cristea - I - 10 febr.'38.....	3
-----	3
A.Guvernul Miron Cristea (de fapt Tătărescu III) , 11 febr.'38.....	3
1.) Iuliu Maniu,C.I .C.Brătianu," <i>Memoriu</i> " adresat Regelui Carol II , febr.?mart.? 1938.....	4
Maniu,Brătianu/ 1938.....	5
▫ Anularea drepturilor și libertăților cetățenești.....	5
▫ Ruperea legăturilor dintre Tron și națiune.....	5
2.) Iuliu Maniu, Dinu Brătianu , <i>Memoriu</i> * către Carol II , oct .'38.....	5
/ Necesitatea revenirii la vechile principii constituționale /.....	6
3. Decret -lege : Frontul Renașterii Naționale , 15 dec.'38 - ian.'39.....	7
▫ Primul nucleu FRN :.....	7
-----	7
Guvern Miron Cristea - III - 1 febr.'39 - 6 martie '39.....	7
Guvern Armand Călinescu - IV - 7 mart - 21 sept.'39.....	7
-----	7
3 a) Demisia și reconstituirea Guvernului , emanație a FRN , 1 febr.'36.....	7
4.) Opoziția anticarlistă față de legea electorală, alegeri , parlament , 16 mai .'39.....	7
▫ Consfătuirea de la casa CIC Brătianu.....	7
▫ Scrisoarea- propunere a lui Iuliu Maniu.....	8
5.) Deschiderea Parlamentului / protocolul parlamentar / 7 iun.'39.....	8
▫ <i>Mesajul Regal</i> Doc.integral : fișier Parlament X.....	8
6.) I.Nistor (raportor , ex-PNL) , <i>Regulamentul</i> Senatului , 13 iun.'39.....	9
CDDimitriu (senator de drept , ex.PNL) / 13 iun.'39.....	10
▫ Adeziunea la noul regim.....	10
▫ Surpriza : regulamentul FRN , uniformele !.....	10
▫ Obligativitatea uniformelor = neconstituțională.....	10
▫ Respingerea Regulamentului.....	11
7.) Ioan P.Ioan (ex-PNL , FRN-Agrcolori) , Discurs la mesaj, 22 iunie '39.....	12
▫ Omagiu Regimului și MSR.....	12
▫ Agricultură.....	12
8.) Nicolae Iorga (ex.PND , senator de drept) , discurs la Mesaj , Senat , 28 iun.'39.....	13
▫ Lepădarea de trecut = " <i>drumul Damascului</i> ".....	14
▫ Condamnarea la tăcere = omorârea sufletului național.....	14
▫ Glasul opoziției - absent !.....	14
▫ Statul Român unitar = rezultatul unei minuni.....	14
▫ Lipsa de geniu, de prevedere , de activitate a clasei politice.....	15
▫ Zădărnicierea guvernului de uniune națională.....	15
▫ PNL, I.Brătianu : gălceavă și pretexte.....	15
▫ Dubla atitudine față de Carol II.....	16
▫ "Săparea " lui Iorga	16
▫ Incapacitatea partidelor de a guverna.....	16
▫ Regele Carol II a înfăptuit noul regim.....	16
▫ Schimbarea garniturii de guvernare.....	17
▫ Lovitura de stat : răsturnarea <i>Constituției</i> din 1923.....	17
9.)Victor Iamandi * (ministr.Justiției),Concluzii la dezbaterile la Mesaj, Senat , 28 iun.'39. .18	

▣ Atmosfera senatorială : solidaritate și concordie națională.....	19
▣ Mărturisire de conștiință.....	19
▣ Oamenii noului regim.....	19
▣ Clasa politică românească : continuitate patriotică.....	19
▣ Trecutul = parte integrantă din conștiința fiecăruia	19
▣ Regim democratic în România ?! - Nici o dată !.....	20
▣ O titulatură, o creațiune artificială !.....	20
▣ Evoluția politică în salturi.....	21
▣ De la colegiul cenșitar la votul universal.....	21
▣ Partidele politice și votul universal.....	21
▣ Alegeri libere : 1928, 1933.....	22
▣ Discreditarea reciprocă a clasei conducătoare.....	22
▣ Extremismul de " stânga" și " dreapta ".....	23
▣ Specularea mișcării extremiste de către partide	23
▣ Identitatea de opinii dintre Iamandi și Călinescu.....	23
▣ Eroarea PNL : încercarea de manevrare a legionarilor.....	24
▣ Rezultatele riscante ale alegerilor.....	24
▣ Căderea guvernului Tătărescu II = un bine pentru Țară.....	24
▣ Guvernul Goga = pericolul unui război civil.....	25
▣ Opoziția extraparlamentară - vinovată de răsturnarea regimului vechi.....	25
▣ Pactul de " neagresiune" Maniu-Codreanu -Gh.Brătianu.....	26
▣ Lovitura de stat din 10 febr.'38.....	26
▣ Guvernul Miron Cristea = guvern de treburi curente.....	26
▣ Protestatarii = o falsă opoziție.....	26
▣ 10 februarie - lovitură de Stat ?!.....	27
▣ Carol II - salvatorul Țării !.....	27
▣ Criza ideologică a partidelor.....	28
▣ Criza parlamentarismului.....	28
▣ Constituțiile românești.....	28
▣ Raportul puterilor în Stat.....	28
▣ Legea electorală.....	29
▣ Monopolizarea politică a FRN ?!.....	29
▣ Farsa opoziției "democrației integrale".....	29
▣ Alegerile iun.'39.....	30
▣ Guvernul = salvatorul ordinii publice și existenței Statului.....	31
▣ Guvernul = guvernul așezării Statului pe noi baze.....	31
▣ Guvernul = guvernul unei mari opere constructive.....	31
▣ Problema tineretului legionar.....	34
▣ Regimul renașterii naționale.....	34
10.) Intrarea în Senat a IPSS Patriarhul Nicodem al României , Senat , 8 iul.'39.....	35
Anibal Teodorescu / 8 iul.'39.....	35
▣ Scrisoarea lui C.Argetoianu.....	35

.....
Documentele în ordinea introducerii pe calculator :

Guvern Miron Cristea .I - II-10 febr.'38 - 30 ian.'39

A.Guvernul Miron Cristea (de fapt **Tătărescu III**) , 11 febr.'38

/ Liberalii din guvern /

1. **Iuliu Maniu** , **C.Brătianu** , "**Memoriu**" adresat Regelui Carol II , febr.?mart.? 1938

/ lipsa rezistenței active față de Constituția '38 / pledoarie la revenirea Constituției '23 /

▣ Criza cehoslovacă .Spiritul munchenez .

2. **Iuliu Maniu** , **Dinu Brătianu** , **Memoriu** către Carol II , oct.'38

/ Necesitatea revenirii la vechile principii constituționale /

Gh.Brătianu , misiune de informare în Germania , 30/ 31 oct.'38

/ Psihoza " muncheneză" : clătinaarea încrederii față de Franța /
3.Decret -lege : Frontul Renașterii Naționale , 15 dec.'38
/ liberali înregimentați /

Guvern Miron Cristea (FRN)- III - 1 febr.'39 - 6 martie '39
Guvern Armand Călinescu - IV - 7 mart - 21 sept.'39

4. . Opoziția anticarlistă față de legea electorală, alegeri , parlament , 16 mai .'39
/ Maniu - CICBrătianu - Gh.Brătianu - Virgil Madgearu -dr.Lupu - Al Lapedatu -I.Nistor /
/ parlamentul din alegerile Duca ! / parlament opozant din foștii deputați ! /
5. Deschiderea Parlamentului ; Alegerea organelor ; protocolul parlamentar , 7 iun.'39
/ Mesajul Regal / Jurământul parlamentar / Parlamentari cu jurământ depus /
6. I.Nistor (raportor) , N.Iorga (președinte) , Regulamentul Senatului , 13 iun.'39
CDDimitriu (senator de drept) :
/ Motivarea adeziunii la noul regim / respinge regulamentul FRN /
/ Obligatoritatea uniformelor ptr.senatorii de drept = neconstituțională /
Senatul /
/ Respinge Regulamentului prin vot.
/ Iorga (președ. Senat) : Demisia de la președinție
7. Ioan P.Ioan (ex-PNL , FRN-Agrcultori) , Discurs la mesaj, 22 iunie '39
8. Nicolae Iorga (ex.PND , FRN , senator de drept) , discurs la Mesaj , Senat , 28 iun.'39
/ Statul Român unitar : rezultatul unei minuni /
/ Lipsa de geniu, de prevedere , de activitate a clasei politice / Zădărnicierea guvernului de uniune /
/ PNL, I.Brătianu : gălceavă și pretexte // Dubla atitudine față de Carol II / "Săparea " lui Iorga /
/ Incapacitatea partidelor de a guverna /
/ Lovitura de stat :opera regelui ; răsturnarea Constituției din 1923 /
9. Victor Iamandi * (ministr.Juștiției),Concluzii la dezbaterea la Mesaj, Senat , 28 iun.'39
/ Atmosfera senatorială / Mărturisire de conștiință : Oamenii noului regim /
/ Clasa politică românească : continuitate patriotică / Trecutul - parte integrantă din conștiința fiecăruia /
/ Regim democratic în România ?! - Nici o dată ! O titulatură , o creațiune artificială ! /
/ Evoluția politică în salturi / De la colegiul cenșitar la votul universal / Partidele politice și votul /
/ Discreditarea reciprocă a clasei conducătoare / Extremismul de " stânga" și " dreapta "
/ Specularea mișcării extremiste de către partide / Identitatea de opinii dintre Iamandi și Călinescu
/ Eroarea PNL : încercarea de manevrare a legionarilor / Rezultatele riscante ale alegerilor /
/ Căderea guvernului Tătăreșcu - un bine pentru Țară / Guvernul Goga - pericolul unui război civil
/ Opoziția extraparlamentară - vinovată / Pactul de " neagresiune" Maniu-Codreanu -Gh.Brătianu
/ 10 febr.'38 : lovitură de Stat ?! / Carol II - salvatorul Țării ! / Guvernul Miron Cristea /
/ Protestatarii = o falsă opoziție / Criza ideologică a partidelor / Criza parlamentarismului /
/ Constituțiile românești / Legea electorală /
/ Monopolizarea politică a FRN ?! / Farsa opoziției "democrației integrale"
/ Guvernul :salvatorul ordinii publice și existenței Statului ; așezarea Statului pe noi baze ;
marea operă : realizările ministerelor /
/ Problema tineretului legionar / Regimul renașterii naționale /
* Notă biografică .
- 10 .Ridicarea mandatului senatorilor de drept - nu au depus jurământul , Senat , 8 iul.'39
C.IC Brătianu, V.Sassu, M.Orleanu ,
- 11.

Guvern Miron Cristea - I - 10 febr.'38

A.Guvernul Miron Cristea (de fapt Tătăreșcu III) , 11 febr.'38
/ Liberalii din guvern /

Guvernul Patriarh Miron Cristea (I) 11 febr. '38
(" Argus." , 12 febr.'38

[LD : câteva simple observații :

- / Guvernul , are aspect de guvern de " *Uniune națională* " * , râvnit de Carol ;
- / IPSP Miron Cristea , este pentru " imagine " și " decor " ;
- / Prim-ministru efectiv și de continuitate , pe care îl dorise Carol , revine Gh.Tătăărăscu :
are , cu mici excepții , componența guvernului de alegeri Tătăărăscu II (nov.'37) ,
în care , pe lângă iorghiști , intră și câțiva proaspăt converțiții național-țărăniști ;
- / dintre pierdanții sau opozanții semnificativi :
Dinu Brătianu , Gh.Brătianu , Franasovici ;
- LD : și totuși , se schimbase ceva fundamental :
 - / În spatele guvernului , în spatele fiecărui membru de Cabinet ,
nu mai erau partidele susținătoare , ci doar frânturi individuale ;
 - / Guvernul nu mai era expresia Parlamentului , deci a voinței electorale
 - / Guvernul nu era constituțional
 - / Rolul Regelui Carol era încă cel consacrat de *Constituția* din 1923 .
 - / Lovitura de stat nu avea consacrare juridică : trebuia schimbată Constituția .

Guvernul Miron Cristea .

Numele	Funcția	Ex. -funcție	Apart. politică
Patriarhul Miron Cristea	președ.Consil.		Biserica ortodoxă
Gh.Tătăărăscu	ministr.de Stat , ad.Externe	Premier	PNL [de fapt, prim-ministru]
Dr.C.Angelescu	"	"	PNL
Arthur Văitoianu	"	"	Militar , PNL-g
Mircea Cancicov	ministr.Finanțe ad-interim Justiție	ministru Finanțe	PNL
Vict .Iamandi	ministr.Ed Națion. ad .Culte și Arte Cooperație	mimistr. Ed.Naț	PNL
dr.I.Costinescu	ministr.Sănătății	Ministru	PNL

////////////////////////////////////
Guvernul Miron Cristea I / 11 febr.'38

1.) Iuliu Maniu, C.I .C.Brătianu, "Memoriu" adresat Regelui Carol II , febr.?mart.? 1938

[Anexat de cei doi la un Memoriu adresat lui I.Antonescu , la 21 sept.'40]

(AIC, fond Președinția Consil.de Miniștri, dosar 61/1940, f. 2-3)

[LD : Câteva observații se impun :

- / Inițial , în situația confuză din febr.'38 , Partidele politice nu au exprimat nici o rezistență activă contra noii Constituții ;
- / Treptat , pe măsură ce noul regim și-a " implementat " reformele izvorâte din textul constituției , partidele au constatat scoaterea definitivă a lor din mecanismul politic de guvernare ;
- / Cât privește drepturile augmentate ale puterii executive , el va face uz din plin de ele , *decretele-legi* succedându-se de la o zi la alta .]
- / În cazul documentului anexat Memoriului transmis de cei doi lui Antonescu , el trebuia să-i dovedească lui Antonescu că cele două partide democratice ceruseră lui Carol revenirea la Constituția din 1923 , ceea ce-i cereau și lui , după abdicarea lui Carol . Dar asta este deja o altă etapă istorică .
- / Mie mi se pare semnificativ faptul că , abia în 1938 , Maniu găsea Constituția din 1923 corespunzătoare , democratică , și prezenta un punct de vedere comun cu C.I.Brătianu .
Dar , din 1923 până în '38 , nu contenise ci criticile și cu cerințele de modificare]

"Sire,

" Majestatea Voastră a crezut necesar -pentru un moment dat - să schimbe așezământul constituțional pe care se reazămă Statul nostru român.

A fost o încercare pentru care **nu ați întâmpinat nici o rezistență activă**

din partea partidelor politice."

" Totuși, s-a decretat și suprimarea partidelor de ordine, care au guvernat țara timp de mai mult de 70 de ani, [...] Această încercare nu trebuie să constituie o stare permanentă, pentru că ea ar avea grave consecințe pentru Coroană și pentru Patria noastră."

Maniu, Brătianu / 1938

▣ Anularea drepturilor și libertăților cetățenești

"Întregirea României s-a făcut prin alipirea unor provincii, care trăiseră sub un regim autocratic, și populația lor, care avea revendicări pentru drepturile cetățenești, a acceptat cu entuziasm să intre într-o țară de libertate și de participare la viața publică. [...]

Deși, în noua Constituție se consfințesc principiile din vechea Constituție ca : libertatea de gândire, de asociație, de garanție a proprietății, de dreptate a judecăților, printr-o magistratură inamovibilă, pusă la adăpostul influenței guvernamentale, de administrație făcută de funcționari stabili, [...]

Decretele-legi permit azi nu numai interpretări care nu sînt în spiritul principiilor stabilite, dar chiar modificări și practici contrarii textelor constituționale.

Libertatea gândirii, a presei, a asociațiilor,

este desființată printr-o cenzură, care nu mai permite ca opiniile să se poată exprima; asociațiile politice au fost dizolvate prin suprimarea partidelor, iar suspendarea inamovibilității magistraturii și

Decretul-lege care regulează soarta magistratilor,

îi pune pe aceștia la discreția Ministerului Justiției.

Opinia publică din România este înăbușită și îngrijorată,

iar un popor care a trăit și prosperat în libertate [...] trăește în întuneric și la fiecare moment se așteaptă la decretarea unor legi care îl asupresc, și-i ridică drepturile, pe care le-a cîștigat printr-o lungă luptă de emancipare. **vezi fișier Carol și Sistemul de partid**

Maniu, Brătianu / 1938

▣ Ruperea legăturilor dintre Tron și națiune

Astăzi, cînd există un pericol real, creat de chestia Cehoslovacă,

cînd se pune la ordinea zilei revizuirea fruntariilor,

și drepturile la autodeterminarea minorităților,

azi, cînd contactul dintre rege, guvern, și țară, ar trebui să fie mai strînsă ca oricînd,

starea sufletească în care este populația țării devine un adevărat pericol

atît pentru Coroană, cît și pentru Patrie.

Dacă, la un moment dat, M.V. a crezut necesar să suprimă garanțiile vechii Constituții, și să se izoleze de partidele politice,

azi, pentru întărirea țării și Coroanei, și pentru prestigiul României în lume,

pentru rezistența ei la fruntariile țării,

trebuie neapărat restabilită legătura slăbită între Tron și națiune.

și trebuie creată între români o solidaritate și un avînt,

care să permită României să învingă pericolele ce o amenință.

Gîndul tuturor românilor, se îndreaptă în ceasul acesta către M.V.,

în convingerea că ea este pătrunsă de însemnătatea istorică a zilelor de azi,

de întreaga greutate a răspunderii lor și că

va reveni la vechile principii constituționale, pentru mîntuirea țării."

ss. C.I Brătianu

președ. PNL

ss, Iuliu Maniu

președ. PNȚ

2.) Iuliu Maniu, Dinu Brătianu, **Memoriu** * către Carol II, oct. '38

/ Necesitatea revenirii la vechile principii constituționale /

(AIC, fond PCM, dosar 61, f. 2-3)

[LD : după Acordul de la Munchen . Pasajul este lut din cartea mea (p. 47-48)
Oare Maniu și Brătianu chiar să fi crezut că Regele va reveni la vechiul regim ?!
Oare , în aceste condiții, boicotarea noilor structuri de către Maniu și Brătianu
să fi fost cea mai potrivită formă de opoziție ?!]

" Astăzi, când există un pericol real , creat de chestiunea cehoslovacă , când se pune la ordinea zilei revizuirea fruntariilor și drepturilor de autodeterminare al minorităților, azi, când se impun o solidaritate a tuturor cetățenilor conștienți , cărora li se cer sacrificii bănești , iar mâine și trupești , azi când contactul dintre rege , guvern și țară ar trebui să fie mai strâns ca oricând, starea sufletească în care este populația țării devine un adevărat pericol atât pentru Coroană , cât și pentru patria noastră . "

Dacă , la un moment dat , regele a considerat necesar să suprimă vechea Constituție și să se izoleze de partidele politice , în condițiile din toamna în curs, România ar avea nevoie " pentru rezistența ei la fruntariile ce o amenință " să-și restabilească legăturile dintre Tron și națiune , prin revenirea la vechile principii constituționale "

Maniu -Brătianu / oct .'38

Notă . **Iuliu Maniu, Dinu Brătianu , Memoriu *** către Carol II , oct .'38

/ Necesitatea revenirii la vechile principii constituționale /

(AIC, fond PCM, dosar 61, f. 2-3)

[LD : după Acordul de la Munchen . Pasajul este lut din cartea mea (p. 47-48)
Oare Maniu și Brătianu chiar să fi crezut că Regele va reveni la vechiul regim ?!
Oare , în aceste condiții, boicotarea noilor structuri de către Maniu și Brătianu
să fi fost cea mai potrivită formă de opoziție ?!]

" Astăzi, când există un pericol real , creat de chestiunea cehoslovacă , când se pune la ordinea zilei revizuirea fruntariilor și drepturilor de autodeterminare al minorităților, azi, când se impun o solidaritate a tuturor cetățenilor conștienți , cărora li se cer sacrificii bănești , iar mâine și trupești , azi când contactul dintre rege , guvern și țară ar trebui să fie mai strâns ca oricând, starea sufletească în care este populația țării devine un adevărat pericol atât pentru Coroană , cât și pentru patria noastră . "

Dacă , la un moment dat , regele a considerat necesar să suprimă vechea Constituție și să se izoleze de partidele politice , în condițiile din toamna în curs, România ar avea nevoie " pentru rezistența ei la fruntariile ce o amenință " să-și restabilească legăturile dintre Tron și națiune , prin revenirea la vechile principii constituționale "

Maniu -Brătianu / oct .'38

Notă* -

[LD : Pasaj luat din cartea mea (p. 49) .

Fabricius, se referea la un Memoriu al celor doi lideri , care n-ar fi ajuns la Rege ci la Armand Călinescu .Eu cred că este vorba de același .

Fabricius raporta lui Ribbentrop că lui Dinu Brătianu - sub influența lui Gh.Brătianu și ținând cont de pățania Cehoslovaciei - i s-a zdruncinat încrederea în Franța.

Fabricius vedea în această amară deziluzie , posibilitatea anihilării poziției intrasigent filo-franceză din România , mai ales că , din surse neoficiale, auzise că și Iuliu Maniu și-ar fi schimbat poziția , devenind un " *avocat*" al apropierii de Germania .

Nu a fost prima dată când Fabricius se înșela privind atitudinea politicianilor români ..]

În realitate, la 30 / 31 oct. 38 , cu asentimentul regelui și a lui Grigore Gafencu ,

George Brătianu a plecat într-o călătorie în Germania pentru a se edifica asupra concepției și atitudinii conducătorilor Reichului față de chestiunea fruntariilor statelor din sud-estul Europei . " *Spiritul munchenez* " provocase și aceste " *călătorii muncheneze* " , o " *psihoză muncheneză* " ...

3. Decret -lege : Frontul Renașterii Naționale , 15 dec.'38 - ian.'39

/ liberali înregimentați /

▣ Primul nucleu FRN :

/ naționali-liberalii (diniiști georgiști) dr.C.Angelescu , M.Cancicov ,
Mitiță Constantinescu , Victor Iamandi , Victor Slăvescu , D.Alimănișteanu ,
CCGiurăscu ...

Au aderat din prima zi :

/ Național-liberali de marcă : I.Inculeț , Al.Lapedatu , I.Nistor ;

/ Membrii grupării " Părerii libere " și tinerii din gruparea H :

Aurel Benteoiu , H.Aznavorian , Eug.Titeanu ;

/ Liderul dizidenței liberal -democratice : Jean Th.Florescu ;

/ Toată gruparea georgistă , în frunte cu CCGiurăscu ;

Mai apoi :

/ Victor Antonescu și R.Franasovici ;

Guvern Miron Cristea - III - 1 febr.'39 - 6 martie '39

Guvern Armand Călinescu - IV - 7 mart - 21 sept.'39

3 a) Demisia și reconstituirea Guvernului , emanație a FRN , 1 febr.'36

(" Timpul " , an III , nr. 360 , 3 febr.'39)

- IPSS Miron Cristea - președ. Consil. de Miniștri (bolnav , nu participă)

- Armand Călinescu - vicepreședinte (apoi președ.) , ministru de Interne ,
interimar la Apărare Națională

- Mitiță Constantinescu - Finanțe (de la Economie Națională)

- Victor Iamandi - Justiție (continuă)

- Eugen Titeanu - subsecretar de Stat al Propagandei , Ministerul de Interne (continuă)

- Victor Slăvescu - Înzestrarea Armatei (în locul g-ral Iacobici)

În aceeași zi , sunt numiți noi rezdenți regali de Ținut :

Coriolan Tătaru (Someș) , CCGiurăscu (Dunărea de Jos) ,

Guvernul Miron Cristea / Armand Călinescu

4.) Opoziția anticarlistă față de legea electorală , alegeri , parlament , 16 mai .'39

[LD : preiau din cartea bine , unde este prezentat f. bine episodul (p. 235)]

După începerea campaniei electorale , opoziția anticarlistă s-a agitat în forme destul de
prudente și limitate , pentru a-și defini conduita față de noua instituție legislativă .

▣ Consfătuirea de la casa CIC Brătianu

La 16 mai , la locuința lui CICBrătianu , s-a desfășurat o consfătuire restrânsă la care ,
deși fuseseră invitați lideri și membri ai fostelor partide , aflați în dizidență ,
participarea a fost sub așteptări .

Au lipsit , repet , dizidenții : Maniu și Mihalache , social-democrații , gogo-cuziștii , vaidiștii .

Au participat câțiva liberali - Dinu Brătianu , Gh.Brătianu , Al.Lapedatu ,

I.Nistor , Atta Constantinescu -

câțiva național-țărăniști - Dr.Nicolae Lupu, Virgil Madgearu , ș.a.
Liberalii nu admiseseră prezența la consfătuire a comuniștilor ,
care trimiseseră și ei o scrisoare în 7 puncte . *

▣ Scrisoarea- propunere a lui Iuliu Maniu

[LD : oricâtă simpatie ai nutri față de Maniu , nu se poate reprimă impresia unei
lipse de realism politic și imaginație (sau de viclenie delibertă)
a opozantului de la Bădăcin .

Să propui , în vara anului 1939 , convocarea parlamentului din nov. 1933 ,
pe care l-ai socotit " ilegal" și ai luptat 4 ani ca să-l răstorni ;
să propui convocarea unui parlament paralel (ca în 1923 , la Constituantă !) ,
alcătuit din deputați ai fostelor legislaturi , evident " opozanți" lui Carol ;
era o dovadă , fie de viclenie , fie de utopie , dar , în tot cazul , nerealizabilă]

La consfătuire , s-a pus în dezbatere o scrisoare a lui Iuliu Maniu către CICBrătianu
în care șeful PNȚ propunea două posibile manifestări
față de parlamentul Fronului Renașterii Naționale :

1. Convocarea parlamentului ales în nov.'33 (sub guvernul Igh Duca) ,
care asigurase legislatura guvernării Tătărescu ('34-'37)
2. Alcătuirea unei consfătuiri (întruniri) formată din cca 100 foști parlamentari ,
care să reprezinte un parlament opozant și să-și desfășoare lucrările
în paralel cu parlamentul ales .

La fel ca în februarie 1938 , liderii opoziției anti-carliste n-au ajuns să adopte o poziție
unitară ,mărginindu-se ulterior la transmiterea unor scrisori -protest către guvern,
la unele acțiuni de propagandă electorală pentru candidații simpatizați , la boicotarea altora , și
la absența din noul parlament .

* Notă . PCR trimisese o Platformă în 7 puncte în care , pe lângă lupta pentru înlăturarea
regimului dictatorial și restabilirea libertăților democratice , propuneau încadrarea României în
sistemul de alianțe stabilit între Franța, Anglia și URSS , cu respingerea oricărui compromis
față de Germania hitleristă și a pactului economic româno -german închiat ; combaterea și
demascarea Gărzii de Fier , a organizațiilor cuziste sau pro-hitleriste .
(Arh. CC PCR , fond 1, dosar 60, f. 62-63 ; "Lupta de clasă " , aug.'39)
Consfătuirea opoziției / 16 mai '39

5.) Deschiderea Parlamentului / protocolul parlamentar / 7 iun.'39

Mesajul regal / Jurământul parlamentarilor / Apel la solidaritate /

(DAD, MO 1, șed. din 7 iun.'39 , pag. 1- 4)

(AIC, fond PCM, dosar 169 , 199 / 1939, p. 10-12)

[LD : caracterizarea generală din cartea mea este foarte bine realizată . (p. 255 - 263)

De data asta , urmăresc însă cu precădere , referirile la regimul parlamentar democratic
pluripartidist , de până în 1937 și motivațiile colaborării sau
refuzului de participare în noul parlament. Ceremonia Mesajului a durat 30 de minute .
și a fost urmată de depunerea Jurământului parlamentar .]

▣ Mesajul Regal

Doc.integral : fișier Parlament X

"Încă din clipa în care am urcat treptele Tronului , nu am încetat de a face stăruitoare apeluri
la unirea tuturor forțelor vii ale țării , pentru o colaborare rodnică și patriotică .

Și deși multă vreme alte interese au precumpănit, întârziind opera de consolidare a Statului
și primejduind însăși existența lui, prin frământări și discordii , totuși în ceasul suprem ,
poporul Meu și-a regăsit liniștea salvatoare .

[-----]

Carol II

[Frontul Renașterii Naționale]

"Aceeși însuflețire am văzut reînnodându-se după un an ,
prin înscrierile în *Frontul Renașterii Naționale* "
(aplauze prelungite , îndelung repetate)

[Alegerile]

Iar participarea la ultimele alegeri , cea mai însemnată din câte au existat în trecut cu prilejul
consultărilor populare , a venit să arate pentru a treia oară adâncă prefacere ce s-a împlinit în
sufletul Națiunii , mulțumirea ei și definitivă alipire la noile orânduiri . "

Mesajul Regal / 7 iunie '39

////////////////////////////////////

După plecarea Regelui , guvernul ia loc pe banca ministerială .
Directorul general C.Dobrescu (delegat secretar general al Camerei)
citește dispozițiunile privitoare la jurământ :

"Membrii Adunărilor Legiuitoare sunt obligați , înainte de a intra în exercițiul mandatului lor ,
să depună jurământ . Jurământul se face prin citirea formulei , după care , prin apel nominal,
deputații sau senatorii pronunță cuvântul " Jur " .

Deputații sau senatorii care refuză să jure pur și simplu după formula arătată de această
lege , pierd fără nici o altă formalitate , mandatul lor .

Jurământul .

< *Jur credință Regelui Carol al II-lea .
Jur să păzesc Constituțiunea și legile Țării ,
să mențin unitatea națională
și să apăr integritatea teritoriului României .* >

////////////////////////////////////

Depunerea jurământului

[LD o să încerc gruparea lor pe culorile politice ale fostelor partide]

Ex liberalii :

Senatori aleși , numiți sau de drept : Virgil Alimănișteanu , dr. Const.Angelescu , Antonescu
Victor , Ioan Botez , Mircea Cancicov , Nic.Chirculescu , Mircea Costinescu , C.A.Dimitriu ,
Furlugeanu Octavian (?) Ion Inculeț , Ioan P.Ioan , Al.Lapedatu ,
Dimitrie Negel , Ion Nistor , Ion Purcăreanu , NNSăveanu , Victor Slăvescu , Gh.Tătărăscu ;
Deputați : Banu Gheorghe , Victor Iamandi , Nicu Iovipale (?) ,
Aurel Neguș , Eugen Titeanu ș.a.

6.) I.Nistor (raportor , ex-PNL) , Regulamentul Senatului , 13 iun.'39

N.Iorga - intervenții , lămuriri

C.D.Dimitriu (ex-PNL) , opinie la Regulament .

Anibal Teodorescu (ex.PND) , intervenție

Iorga - demisionează ; ACCuza - președ. de vârstă

(D.S. , MO 3 , șed. din 13 iun.'39 , pag. 39-44)

[LD : Dacă la deputați nu se manifestase o opoziție deschisă , în Senat se produc fenomene de
rezistență și respingere a noilor instituții și , mai ales , a știrbirii prerogativelor și deminutății
parlamentare . În discursul lui Dimitriu se vede confuzia - deruta - capcana - în care s-au
pomenit antrenați oamenii politici democrați , izvorâtă din îngrijorarea nedoritei evoluții spre
un regim extremist , și din pericolele externe. Apoi , treptatele " surprize " .

Și deși Iorga face toate manevrele pentru ca Regulamentul să fie votat de senatori ,
cade la vot ceea ce atrage demisia mâhnită a lui Iorga .]

CDDimitriu (senator de drept , ex.PNL) / 13 iun.'39

▣ Adeziunea la noul regim

▣ Surpriza : regulamentul FRN , uniforme !

▣ Obligativitatea uniformelor = neconstituțională .

▣ Respingerea Regulamentului prin vot.

Iorga (președ. Senat)

▣ Demisia de la președinție

- **N.Iorga** : Declară deschisă discuția la Regulament .
- CCBraescu : Cere amânarea discuției până se cunoaște Regulamentul
- **Iorga** : Regulamentul este , în cea mai mare parte, vechiul regulament, pe care îl cunoaște toată lumea, care a fost redactat de eminentul jurist Pherekyde S-au introdus numai modificările de care este vorba în raportul citit , care rezultă din prevederile noii Constituții . S-au introdus câteva măsuri care asigură bunul mers al dezbaterilor . Senatul va avea să se ocupe de 3 proiecte de legi importante și de alegerea Patriarhului. De aceea cere să nu se zăbovească la discutarea Regulamentului .
 //

CDDimitriu (senator de drept , ex.PNL) / 13 iun.'39

▣ **Adeziunea la noul regim**

" D-le președinte, d-lor senatori , când s-a făcut apel la noi pentru unirea tuturor , credincioși tradiției și educației noastre politice , am răspuns. S-a vânturat atunci ideea că o adeziune în masă ar fi fost cea mai potrivită afirmare a credințelor noastre neabătute de sprijinitori ai Coroanei . " Răspunsul meu la acest apel nu înseamnă renegarea trecutului , ci primirea loială a înaltei chemări pentru solidarizarea tuturor în vederea apărării intereselor superioare ale Statului . Am înțeles și înțelegem să sprijinim toate măsurile chibzuite care se iau pentru apărarea acestor interese superioare . Înainte și în afara oricăror altor considerații, aceste cerințe constituiesc , pentru mine și pentru toți dintre noi , dominante ale crezului nostru politic de totdeauna. " Ne găseam de excepțională gravitate pe planul politic național , cât și pe cel internațional, și o altă atitudine din partea noastră , decât cea a aprobării Constituției , nu se putea concepe.
CDDimitriu / 13 iun.'39

▣ **Surpriza : regulamentul FRN , uniformele !**

" Într-o bună dimineață , însă, am văzut apărând în Monitorul Oficial , pe 40 de pagini, un regulament [al FRN] , prin care se instituia o uniformă pentru aproape toți cetățenii români și m-am întrebat : la ce poate servi aceasta , ce se urmărea cu aceasta ? Nu dorim cu toții unitatea sufletească , indiferent de haina pe care o avem ? Vă mărturisesc că am avut o strângere de inimă , când niște prieteni din altă țară mă întrebau : cum se poate ca atunci când lumea întreagă este zguduită de atâtea îngrijorări , când se pun probleme atât de importante și se ridică amenințări împotriva vechilor așezări politice , când se dărâmă și se suprimă granițele , dvs- Românii să vă ocupați de câțiva centimetri de fireturi , pe care trebuie să le aibă uniformele ?!

- **Iorga** : "Dvs vă preocupați de proiectul de lege al Regulamentului sau faceți o cuvântare la Mesaj ? Dați-mi voie să vă pun că discutați o chestiune care este terminată printr-o lege asupra căreia nu avem a reveni aici .
- **Dimitriu** : Am citit scrisoarea dvs. de astăzi . N-o să vorbesc prea mult la Regulament .
- **Iorga** : Dar tocmai despre Regulament trebuie să vorbiți .
- **Dimitriu** : Regulamentul este în funcție de cine îl aplică , și când Senatul este prezidat de profesorul Iorga , nu mă îndoiesc că discuțiile vor fi libere , pentru că în persoana covârșitoare a președintelui, găsesc toate garanțiile "

CDDimitriu / 13 iun.'39

▣ **Obligativitatea uniformelor = neconstituțională**

"Mă voi ocupa însă de chestiunea care rezultă din scrisoarea pe care a adresat-o dl președinte

- Iorga : " D-lor senatori, proiectul de Regulament s-a respins.

Înainte de a cere votarea, eu precizasem pentru dvs cuvintele pe care să-mi îngăduiți a le citi :

< Respingerea Regulamentului la a cărui redactare am colaborat ,
o consider ca dorința dvs de a fi conduși altfel

decât după ideile pe care le-am enunțat în cuvântarea mea și care sunt la baza credinței mele politice , sprijinită pe păstrarea ordinii în folosul nației, care altfel poate cădea în păcate mai grele decât vechiul regim.

Vă rog , deci, a primi demisia mea irevocabilă și de a proceda la alegerea unui alt președinte , căruia îi urez mai mult noroc și dvs ceea ce trebuie pentru a nu se periclita opera începută .>

- Gr. Periețeanu : invită pe ACCuza să ocupe locul prezidențial , până la alegerea noului președinte .

- ACCuza : ocupă locul președintelui, mulțumește și-și exprimă regretul că prof. Iorga a demisionat .

////////////////////////////////////

Regulamentul Senatului / demisia lui Iorga / 13 iun.'39

7.) Ioan P.Ioan (ex-PNL , FRN-Agricoli) , Discurs la mesaj, 22 iunie '39

(DS, MO 5 , șed. din 22 iun.'39, p.)

Ioan P.Ioan / 22 iun.'39

▣ Omagiu Regimului și MSR

" Am luat la cunoștință proiectul de *Răspuns la Mesaj* , pe care-l consider perfect ca operă literară și complet în omagiul pe care țara întregă îl aduce Majestății Sale Regelui , pentru opera de regenerare înfăptuită și a dragostei nețârmurite ce-L leagă indisolubil de popor
Ioan P.Ioan / 22 iun.'39

▣ Agricultura

[LD : te apropii de momentul când va trebui să tragi o concluzie privind problema agriculturii în interbelic. Exproprierea moșilor, împrumutarea , fărâmițarea pământului, lipsa de randament , dezechilibre accentuate de criza economică, conversiunea datoriiilor, cronicizarea stării de sărăcie a satelor

(pe lângă analfabetism , ignoranța agrară și starea precară a sănătății)

toate acestea și-au găsit o rezolvare corespunzătoare ? Eu cred că nu .

Toate partidele au avut în programele lor un capitol dedicat acestei probleme majore.

Toate guvernele au avut în intenție ... măsuri pentru rezolvarea acestei probleme.

În noul parlament FRN, au fost aduși - după părerea mea , ca " decor" - deputații țărani .

"*Agricultorii* " - în realitate moșieri , agrarieni - fie ei conservatori, țărăniști, liberali , au fost continuu defavorizați , afectați, de dezechilibrele provocate mai mult de interesele bancare decât de cele industriale. Și totuși ... care este diagnosticul cel mai corect care se poate da agriculturii românești ?]

. " Îmi permit să remarc însă lipsa unui răspuns la un deziderat pe care MSR l-a accentuat în Mesaj, omițându-se a se arăta în Răspuns intențiunile și gândurile noastre în legăturile ce vor trebui să facem asupra raționalizării și intensificării agriculturii , cu latura ei principală creșterea vitelor .

" Nu am amintit , cel puțin cum a făcut Camera, vorbind de valorificarea grâului , și acesta insuficient , față de marea problemă , care întotdeauna s-a pus, dar n-a găsit o soluție salvatoare și reală pentru promovarea agriculturii , astfel ca , dând maximum de randament, să poată ridica starea materială , așa zisul standard de viață al plugarului, la treapta pe care se află România astăzi, în mijlocul țărilor civilizate .

" Mare și vastă pare a fi această problemă .

Se vor ciocni interese , se vor naște conflicte, dar nu trebuie să uităm nici un moment

că de la pământ se trage bogăția țării , Că e cinstit și creștinesc
stabilirea unui echilibru între valoarea produselor și a produselor ,
că e anormală acumularea de numerar și bogăție numai în mâna câtorva,
în timp ce factorul principal, care lucrează pământul, nu-i asigurată nici renta necesară unei
vieți omenești , veșnic în deficit și sărăcie, fără vreo rază de îmbunătățire.

" Ridicând starea materială a satelor , consolidăm Statul.

Și astăzi când sub imboldul MSR au progresat așa cum vedem,
nu putem lăsa fără răspuns dorința exprimată de Maiestatea Sa , nu numai în Mesaj,
dar întotdeauna, privind ridicarea felului de viață și îmbunătățirea vieții țaranului .

Dacă nu putem coordona avântul și progresul realizat astăzi , în atâtea domenii,
în termen așa de scurt, cu o bună stare a materială a țărănimii ,

înseamnă că s-a construit fără bază și toate sacrificiile au fost în zadar .

Căci numai prin bunăstarea tuturor, progresul este asigurat și desăvârșit cât mai repede.

Să valorificăm nu numai grâul, ci toate produsele și să producem tot ce se poate produce , nu
numai ce producem astăzi .

" De aceea propun și rog a admite introducerea în Răspuns a următoarei fraze , care să
concentreze toată străduința noastră de a da țării legiuirea necesară a unei bune stări
a agricultorilor , care formează , cum știți, granitul de totdeauna și-n viitor al neamului
românesc . Această frază care s-a omis , ar fi următoarea :

< Promovarea agriculturii prin analiza mijloacelor de producție pentru a se obține maximum
cantitativ și calitativ , cum și valorificarea produselor solului . >

- Iorga : Dle președinte, v-aș ruga să întrebați pe dl Ioan Ploan, care a fost un foarte bun
parlamentar, dacă în momentul de față , cu regimul cel nou, județul d-sale nu este străbătut de
la un capăt la celălalt de o politică de interese, care nu este a d-sale, nici a liberalilor de
odinioară, dar să-l întrebați între patru ochi , pentru că s-ar putea să atingă persoane a căror
responsabilitate nu se poate pune în discuțiune aici, deși sunt persoane de rangul al treilea,
dar care fac marea politică ce s-a făcut vreodată .

- Ioan P.Ioan : Pot să vă spun că acolo se face o politică agricolă sub noua legiuire ,
sub imboldul pe care i-l dă dl ministru Cornățeanu ,
care a trimis pe toți agricultorii la muncă .

- Iorga : Dar nu ați făcut dvs plasări de agenți electorali până în ultimul sat ,
care nu sunt nici foști țărăniști , nici foști liberali ?

- Ioan P Ioan : Nu m-am interesat .

- Iorga : Să vă interesați . Vă pot servi cu scrisori și cu dovezi .

I.P.Ioan / 22 iun.'39

8.) Nicolae Iorga (ex.PND , senator de drept) , discurs la Mesaj , Senat , 28 iun.'39

(D.S, MO nr. 9, șed. din 28 iun.'39 , pag. 186 - 192)

[-----]

N.Iorga / 28 iun.'39

Doc. integral - PND -Iorga IV

▣ Interes de politician, de istoric ,de om : ce este noul regim ?

▣ Lepădarea de trecut = "drumul Damascului "

▣ Condamnarea la tăcere = omorârea sufletului național

▣ Glasul opoziției - absent !

▣ Rolul individualităților - bărbații de Stat

▣ Statul Român unitar = rezultatul unei minuni

▣ Lipsa de geniu, de prevedere , de activitate a clasei politice

▣ Zădărnicierea guvernului de uniune națională

▣ PNL, I.Brătianu : gâlceavă și pretexte

▣ Dubla atitudine față de Carol II

▣ "Săparea " lui Iorga ...

▣ Lovitura de stat : răsturnarea Constituției din 1923

N.Iorga / 28 iun.'39

▣ Lepădarea de trecut = "drumul Damascului "

[LD : mulțumesc lui Iorga pentru această parabolă biblică . Am surprins și eu aceste fenomene, dar semnalată de el, am o dovadă contemporană redevabilă .

Eu nu pot ignora , însă , că , în judecățile sale , Iorga a fost ultra -subiectiv, orgolios și ranchiunos , și că vorbea totdeauna de la o înălțime exclusivistă.

După cum nu pot ignora , resentimentul pe care l-a avut față de unii mari oameni politici, (Stere, Brătianu , Maniu , ș.a) pe care i-a caracterizat , deseori, nedrept .]

" Dar iată, ascultându-vă pe toți, mi s-a părut întâi că competențele sunt foarte variate și foarte serioase încât se pot trage anumite învățăminte .

Căci cine nu este bucuros să învețe agricultură de la dl Sescioreanu sau de la dl Garoflid, cine n-are ceva de câștigat din ceea ce spune dl Marinescu despre învățământ și îngrijirea sănătății [-----] despre armată [-----]

Cuvântările acestea , ca informație , ca onestitate și dovezi de atașament sunt admirabile.

"Ca lepădare de trecut însă , este uimitor că oameni pe care îi cunosc din viața partidelor , cărora li se datorește ceva dintr-un trecut atât de criticat ,

au venit la tribună și au spus că acest trecut trebuie condamnat în bloc.

Apoi , unii au căutat să salveze câteva persoane .

S-a început o listă , pe care , din când în când , a completat-o câte unul :

întâi dl senator Ioan în ceea ce privește pe Ioan Brătianu [-----]

din bancă se ridică altcineva și avea și el sfântul lui [-----]

" Fără îndoială , este foarte frumos să vezi oameni care se osândesc pe sine , criticând diversele adunări din care au făcut parte și osândind opera pe care, au făcut-o împreună cu ele , și a căror răspundere , oricât ar vrea s-o înlătore , rămâne în analele istoriei (aprobări)

" Este foarte frumos să auzi asemenea mărturisiri .

Pe drumul Damascului a căzut și s-a ridicat Paul și a început o altă viață .

Dacă noi vom avea un șir întreg de foști Sauli cari vor să se transforme în Pauli , cu atât mai bine pentru țară .

Dar orice se poate distruge numai amintirea nu , amintirea noastră nu este vânt și amintirea multora nu a adormit , cari aceștia au o amintire și mai bună ,

decât acei cari au văzut-o și cari s-au găsit în tovărășia unor condamnați la moarte , din ea izvorăsc toate analele poporului nostru . "

N.Iorga / 28 iun.'39

▣ Condamnarea la tăcere = omorârea sufletului național

▣ Glasul opoziției - absent !

[LD : este printre pușinii care ridică legitimitatea și necesitatea opoziției , ceea ce în "corul ferenist" părea de netolerat .

" Mărturisirile acestea au fost foarte bune, pentru că aduc o informație , o lepădare de sine sfântă [-----]

Însă noi uităm că este și o țară în urma noastră , care , pentru moment, trebuie să tacă ; și poate că este bine că nu se vorbește prea mult ,

dar condamnarea la o tăcere eternă , aceasta ar fi omorârea sufletului național .

" Noi nu putem fi călăii sufletului nostru , nici măcar pentru respectarea ideii de ordine.

Oamenii aceștia așteaptă să vadă pe ce lume trăim și cari sunt acești deputați și senatori cari vorbesc în numele lor ; ei, care nu ascultă sub controlul Frontului ,

nici un fel de protest, din partea aceluia pe cari

Frontul nu i-a admis pe listele de candidaturi . "

N.Iorga / 28 iun.'39, retro'

▣ Statul Român unitar = rezultatul unei minuni

▣ Lipsa de geniu, de prevedere, de activitate a clasei politice

[LD : amară și crudă pagină de istorie rostită de cel mai mare istoric al României ,din toate timpurile . Nu intenționez să-l contrazic . Dar , oare , caracterizarea globală dată clasei politice care a făurit România Mare, să fie expresia analizei lucide , obiective, sau este încă o pagină otrăvită secretată de politicianul Iorga ?!]

" Deci , încă o dată, cum am ajuns noi la acest regim ? Să ne aducem aminte și veți vedea că semnalarea pe care o am în vedere corespunde cu adevărul cel mai desăvârșit .

" Evident că s-a făcut în istoria Românilor un lucru extraordinar prin crearea Statului Român , întrupat așa cum a ieșit din imensele sacrificii care ar fi putut fi evitate în mare parte , dacă eram pregătiți și conduși de oameni competenți .

"A fost o minune. Noi am ajuns beneficiarii unei minuni .

Un lucru este sigur , că războiul acesta nu este rezultatul cugetării geniale a oamenilor care ne-au condus . Nu ! Patimile lui sunt rezultatul lipsei , nu numai de geniu , dar și de activitate și de prevedere a oamenilor care într-un anume moment , ne-au condus .

Sunt atâția morți în mormânt care ar fi putut fi vii în mijlocul nostru , dacă ar fi fost cei care să judece mai bine și să prevadă mai sigur . "

N.Iorga / 28 iun.'39, retro'

▣ Zădărnicierea guvernului de uniune națională

[LD : Patosul pe care Iorga îl pune atunci când supralicitează formula "*guvernului național*" , ascunde , pe lângă un adevăr de bun simț patriotic , și o doză imensă de frustrare

a celui care , nereușind să-și păstreze în juru-i o solidă construcție de partid, nereușind ca , prin fuzunile încercate , să-și asigure șefia unei asemenea formațiuni, a devenit unul din adversarii cei mai duri la adresa sistemului .

Altfel, episoadele evocate , invocarea mărturiilor regești pentru a certifica lupta lui , pentru a scoate în evidență " miopii" , " ambiții" , " greșeli" , " imposturi" , merge foarte departe .

Aici , un eșantion rezumativ ... care îmbrățișează 20 de ani .

Intențiile bune ale regilor , ale lui Iorga ... lovindu-se de Brătianu, Maniu .

PNL, I.Brătianu : gâlceavă și pretexte ; PNT =partid pseudo *național* , pseudo *țărănesc*
Dubla atitudine față de Carol II ; "Săparea" lui Iorga ... am intitulat eu paragrafele]]

"A doua zi după această minune ,

la care trebuia să ne închinăm, și de care trebuia să ne facem vrednici , se cerea să ne adresăm la altcineva , decât la cele câteva sute de persoane care ne guvernaseră România până atunci . Acesta este adevărul ! "

" Regele Ferdinand a dorit - am avut favoarea de a cunoaște de mai multe ori gândurile adevărate ale Regelui Întregitor - de la început Regele Ferdinand a dorit să guverneze altfel decât cu partidul A , care să fie înlocuit printr-o intrigă sau printr-o demonstrațiune de stradă a câtorva mii de oameni care strigau și defilau într-o ridicolă *tarasconizare* , defilarea câtorva mii de oameni , care veneau și la unul și la altul .

Mi s-a întâmplat să fiu aplaudat foarte călduros de oameni aduși de adversarii mei care scoteau din buzunar însuși actul de adeziune la partidul meu .

" Prin urmare , era natural să fim guvernați prin mai mulți oameni , prin oameni mai dezinteresați și prin oameni care să aibă conștiința că un lucru nou a început .

" Care a fost rezultatul ?

De câte ori Regele Ferdinand a vrut să aibă un guvern național , în care să nu intre numai frunzașii partidelor politice , dar și alții , gândul acesta a fost zădărnicit .

"Au fost tovarășii de acestea pentru a ridica România , care nu s-au putut face pentru trei locuri de senatori în Ardeal ! "

N.Iorga / 28 iun.'39

▣ PNL, I.Brătianu : gâlceavă și pretexte

Dacă Ion Brătianu a revenit la guvern singur, aceasta se datorește faptului că , împotriva sfaturilor bune care veneau și din partidul său , a căutat numai gâlceavă supt cele trei locuri de senatori din Ardeal , ca să nu se poată realiza dorința Regelui Ferdinand .

Aș vrea să văd care din foștii liberali ar putea să-mi spună că este un alt motiv pentru care s-a

alcătuit un minister pur liberal , în momentul când țara și Regele doreau altceva !
N.Iorga / 28 iun.'39 , retro'

▣ Dubla atitudine față de Carol II

[LD : unele cuvinte din text , ilizibile. Notez cele clare]

" Când s-a întors Regele , potrivit testamentului său [-----] - dar să nu mai vorbim de ce s-a petrecut într-o anumită zi la Sinaia ; Regele sunt sigur că nu a uitat-o și suntem și alți oameni care n-am uitat-o .

"Foarte frumos să strige cineva astăzi < Trăiască Regele ! >
dar acela care strigă astăzi < Trăiască Regele ! > să fi apărat pe Acela care este astăzi regele României , în dreptul Său , când acest drept a fost călcat în picioare .

Mi-aduc aminte ce a fost acolo , acela care se lepăda de orice sprijin Aceluia care era jertfit unor interese personale și unor combinații vitregite pentru viitor " [-----]

N.Iorga / 28 iun.'39 , retro'

▣ "Săparea " lui Iorga ...

Regele a știut aceasta se poate spune [-----] din volumul "Istoriei Românilor"

în care am notat an de an ce gândea Suveranul [-----]

Regele a voit să guverneze cu mai multe elemente luate din deosebitele partide.

Ani întregi de zile acesta l-a fost gândul. Nu a ajuns la izbândă . Fiecare criză ministerială , era într-adevăr pentru Suveran , un număr oarecare de zile de martiriu .

Îmi aduc aminte în ce situație se găsea Regele României când voia să recurgă la mine care nu aveam nici un aport electoral, și deși știa foarte sigur că nu voiam guvernare de partid

[-----] s-a săpat neconținut supt picioarele mele ,

și n-am așteptat să mă prăbușesc , ci , dimpotrivă , dându-și seama de ceea ce se săpa acolo mi-am căutat de drum și m-am dus înapoi la munca mea.

Dar acestea fac parte din trecut . "

N.Iorga / 28 iun.'39

▣ Incapacitatea partidelor de a guverna

▣ Regele Carol II a înfăptuit noul regim

[LD : Din câteva trăsături de condei , cum s-ar zice , Iorga inversează, răstoarnă , cauze și efecte . Apare , din spusele lui , imaginea unei țări placide , deprinse să suporte regimul demagogic partidist , cu lideri mânăți numai de interese egoiste .

Pe acest fundal , figura lui Carol apare ca a unui rege salvator și - de ce nu ?! - undeva , într-o modestă postură , " sfetnicul " Iorga .]

" În acest timp, s-au petrecut două lucruri care sunt la origina regimului cel nou .

Aceste două lucruri și nu altele. Aici să-mi dați voie să subliniez gândul meu .

Unii din dvs pot foarte bine a crede că regimul cel nou a ieșit dintr-o ridicare a țării împotriva partidelor . Nu, țara era așa de deprinsă să suporte acest regim ,

încât ea nu s-a arătat prin nimic că se poate scutura singură . Acesta este adevărul .

" Nu confundați situația de la noi cu situația din Italia d-lui Mussolini și cu situația din Germania a cancelarului Hitler. Aici a fost cu totul altceva . [-----]

Dvs, reprezentanții foarte stimați a atâtor ramuri de activitate , nu aveți, cum nu avem nici noi, senatorii de drept , cum n-are nici banca ministerială ,

nu avem caracterul unor cumpliti luptători , care au luat arma în mână și , după ce și-au dat tributul de sânge, s-au apucat cu mâinile îndârjite tocmai prin acest act , să guverneze țara . Nu ! Acest act l-a făcut Carol II, Regele României .

Nu l-ați făcut dvs, și , în ceea ce privește Frontul, cei care beneficiază de acest regim și cei care îl reprezintă , fără a beneficia în sensul obișnuit al cuvântului ,

trebuie să fie de cea mai desăvârșită modestie. Atitudinea mussoliniană din Italia și atitudinea hitleristă din Germania , nu se potrivește cu noi .

Se ajunsese acolo , încât Regele României ,

întrebându-l talentele diplomatice ale d-lui Titulescu - care s-a văzut unde l-au dus -
întrebându-l , deci, talentele diplomatice ale d-lui Titulescu ,
trebuia să intervie să nu mai fie supărat X sau Y

" Ne venea nouă greu când vedeam unde , n-aș zice la ce scădere ,
dar la ce greutate silesc astfel de ambiții pe Acela care ,
purta Coroana României este mult mai presus decât noi toți ,
fiindcă El nu este numai Regele permanent și responsabil ,
ci este Acela care ne rezumă pe fiecare și ne întrece pe toți laolaltă .
Aceasta este și definiția regalității . "

N.Iorga / 28 iun.'39 , retro nov. '37

▣ Schimbarea garniturii de guvernare

" Ce a făcut Coroana ? Coroana a încercat toate soluțiile posibile înainte de a ajunge
la Constituția din 1938 .

Liberali + vaidași + iorghiști

Întâi a vrut un Minister nou . Se isprăviseră anii partidului liberal și toți oamenii de bine
recomandaseră Coroanei să păstreze acest guvern cât se poate de mult , cu toate lipsurile
lui , **căci ce venea altfel, era mai rău decât atât** . Coroana a vrut continuitatea liberalilor sau a
unora dintre personalitățile liberale care guvernaseră până atunci ,
cu Ardelenii d-lui Vaida - și aceștia aveau marele avantaj că

nu amenințau în fiecare moment cu răzlețirea Ardealului,

cu desfacerea Ardealului , numai pentru că nu se putea ridica șeful lor [Maniu]

atât de sus, încât să întrecă însăși Coroana -

și împreună cu vechii mei prieteni . Eu eram în străinătate când s-a făcut această legătură

Alegeri nesupravegheate ...

" Și s-a mers în alegeri . Cel care era ministru de Interne [**Tătăărăscu**] , îndeplinește acum o
misiune foarte importantă în diplomație . Este foarte sigur însă că , **sau** nu știa
să facă alegeri , sau pentru cine știe ce motive , îi cădea bine să lase a ieși ce o să iasă .

Și țara s-a trezit deci **cu 60 de deputați ieșiți ca din fundul pământului** .

Era un pericol așa de mare ? Eu am fost de părere **că nu** , pentru că orice se poate câștiga - și
mandate electorale , și popularitate - dar mintea, **aceia nu se poate câștiga prin nici un fel de
succese** . Era de ajuns să-i vadă cineva , să-i audă , pentru ca imediat , **la un popor care
omoară prin ridicol, ei să se cufunde în discreditul cel mai desăvârșit** .

N.Iorga / 28 iun.'39 , retro 10 febr.'38

▣ Lovitura de stat : răsturnarea **Constituției** din 1923

[LD : Iorga afirmă că lovitura de stat a fost opera exclusivă a regelui, că nimeni nu a venit cu
vreun sfat , etc etc ... În următorul aliniat se va contrazice , atunci când ține să evoce momentul
când l-a vorbit regelui despre lovitura de stat a lui Cuza -Vodă .

Este vehement contra Constituției '23 și a autorilor ei , încât despre Constituția cea nouă,
nu spune prea multe . Iar eu, studentă fiind, am învățat că Constituția " fascistă " din 1938 ,
a fost , prin excelență , opera lui Iorga !]]

" Și , atunci , am fost chemați noi de Suveran Noi, fără nici un fel de sfat de la noi .

Aici sunt membrii Consiliului din februarie 1938 .

Nimeni n-a venit cu un sfat , ci totul a plecat de la Rege .

Și Regele ne-a chemat și ne-a pus în fața tristei situații :

< Sunt în România oameni care să fie în stare a răsturna vechea Constituție ,

care permite toate demagogiile ? Constituția lui Alexandru Constantinescu ,

pe care unii au șuierat-o în stradă , alții au combătut-o în Parlament întrebându-l gaze

asfixiante , iar un alt umăr , cei care au votat această Constituție , au votat pur și simplu fără

să știe ce este , fiindcă de fapt era ordin de la guvern să se treacă - și au trecut toate articolele

fără discuție >

" O Constituție făcută în felul acesta , de Alexandru Constantinescu , **ca idee** ,

și de răposatul Disescu , **în materie de drept** - celebritate mondială , cu statuie în București -

o astfel de Constituție , **care n-avea nimic a face cu trecutul și cu nevoile noastre** ,

care nu deschidea nimic în viitor și permitea toate destrăbălările și manifestațiile anarhice , fără măcar să fie ca în țările cu regim parlamentar , fără să fie o tradiție, care la Englezi se suie până la *witenagemotul* anglo -saxon și care se ridică în Franța la cugetătorii filozofii ai secolului XVIII și la luptătorii eroici de la 1789 , o astfel de Constituție nu merita nici o cruțare . . >

" Regele a suflat asupra ei și ea a căzut .

Nu este un singur om care să plângă pentru desființarea acestui prost veșmânt , împrumutat de la Belgieni în 1866, și cârpit de croitori de mâna a patra de la noi , acum vreo 15 ani ."

N.Iorga / 28 iun.'39

9.)Victor Iamandi * (ministr.Juстиției),Concluzii la dezbaterile la Mesaj, Senat , 28 iun.'39

(D.S., MO 9, șed. din 28 iun.'39 , pag. 192- 200)

[LD : Dimineața, Armand Călinescu ține discursul -concluzie la dezbateri în Cameră.

Iamandi , ca voce autorizată a guvernului, vorbește la Senat .Ține cel mai lung discurs care s-a rostit în acel parlament , și poate fi considerat un doctrinar al noului regim .

Calitățile lui intelectuale, statutul de doctrinar, fama de orator, nu le dezmente .

Are 48 de ani. Fusese , totuși, peste 20 de ani, un doctrinar activ, politician în continuă ascensiune, ziarist bătaios, parlamentar temut, în reduta PNL .

Avusese mentor spiritual pe Iorga, fusese coleg de luptă cu Gh.Brătianu, admirator fără rezerve al celui alți Brătianu , la umbra cărora și-a desăvârșit cariera , se considera un loial discipol al lui Duca ... Dacă pe mine , multe din afirmațiile lui m-au bulversat afectiv, , cum or fi fost receptate cuvintele lui în epocă ?]

Victor Iamandi / 28 iun.'39

Document integral : [fișier PNL-1, XIII](#)

▣ [Atmosfera senatorială : solidaritate și concordie națională](#)

▣ [Mărturisire de conștiință : Oamenii noului regim](#)

▣ [Clasa politică românească : continuitate patriotică](#)

▣ [Trecutul = parte integrantă din conștiința fiecăruia](#)

▣ [Regim democratic în România ?! - Nici o dată ! ▣ O titulatură , o creațiune artificială !](#)

▣ [Evoluția politică în salturi ▣ De la colegiul cenzitar la votul universal](#)

▣ [Partidele politice și votul universal ▣ Alegeri libere : 1928, 1933](#)

▣ [Discreditarea reciprocă a clasei conducătoare](#)

▣ [Extremismul de " stângă" și " dreapta "](#)

▣ [Specularea mișcării extremiste de către partide .](#)

▣ [Identitatea de opinii dintre Iamandi și Călinescu](#)

▣ [Eroarea PNL : încercarea de manevrare a legionarilor](#)

▣ [Rezultatele riscante ale alegerilor](#)

▣ [Căderea guvernului Tătărașcu II = un bine pentru Țară](#)

▣ [Guvernul Goaga = pericolul unui război civil](#)

▣ [Opoziția extraparlamentară - vinovată de răsturnarea regimului vechi](#)

▣ [Pactul de " neagresiune" Maniu-Codreanu -Gh.Brătianu](#)

▣ [Lovitura de stat din 10 febr.'38 ▣ Guvernul Miron Cristea = guvernul primilor miniștri](#)

▣ [Protestatarii = o falsă opoziție ▣ 10 februarie - lovitură de Stat ?!](#)

▣ [Carol II - salvatorul Țării !](#)

▣ [Criza ideologică a partidelor ▣ Criza parlamentarismului](#)

▣ [Constituțiile românești ▣ Raportul puterilor în Stat](#)

▣ [Legea electorală ▣ Monopolizarea politică a FRN ?!](#)

▣ [Farsa opoziției "democrației integrale"](#)

▣ [Alegerile iun.'39](#)

▣ [Guvernul = salvatorul ordinii publice și existenței Statului](#)

[guvernul așezării Statului pe noi baze](#)

[guvernul unei mari opere constructive](#)

Ministerul de Interne ... Ministerul de Finanțe ... Ministerul Economiei Naționale ...

Ministerul Sănătății ... Ministerul Comunicațiilor ... Ministerul Educației Naționale ...

Ministerul Muncii... Ministerul de Justiție ... Ministerul Apărării Naționale....

Comisariatul pentru Minorități

LD : nu vorbește despre : Ministerul de externe, al Agriculturii și al Industriilor
▣ Problema tineretului legionar
▣ Regimul renașterii naționale

Victor Iamandi / 28 iun.'39

▣ Atmosfera senatorială : solidaritate și concordie națională

" Domnule președinte, d-lor senatori , discuțiunea proiectului de *Răspuns la Mesajul Tronului* a însemnat pentru Senat prilejul unei impresionante și viguroase manifestațiuni de solidaritate și concordie națională .Dragostea respectuoasă și devotamentul nețărmurit față de Suveran, solitudinea pentru interesele superioare și permanente ale Statului , ca și față de instituțiile sale fundamentale ,aprobarea necondiționată și entuziastă la acest regim,aprecierea elogioasă a operei realizată de de guvern și asigurarea colaborării dvs la acțiunea de asanare morală și materială a țării,pe care o întreprindem , au dat acestei discuțiuni un caracter de înalță și vibrantă uniune sufletească .

" Față de o astfel de manifestare , am putea să vă mărturisim sentimentele noastre de recunoștință și grațitudine , să vă asigurăm că ne vom face mai departe datoria , stăpâniți de același preocupări și aceeași solitudine pentru binele țării și , firește , cu aceste declarații să se termine discuțiunea la proiectul de Răspuns la Mesajul Tronului .

Victor Iamandi / 28 iun.'39

▣ Mărturisire de conștiință

▣ Oamenii noului regim

" Îmi veți da voie , însă , d-lor senatori , să socot că situația nouă,cu schimbările ei fundamentale , cu situațiile noi care s-au creat , cu ritmul de viață necunoscut până acum la noi în țară , și cu mentalitățile răuvoitoare care caută să se difuzeze în toate direcțiile vieții noastre naționale în acest ceas,o cercetare mai atentă și în special o explicație mai complexă și mai concludentă asupra tuturor acestor evenimente prin a căror înlănțuire s-a ajuns la transformările ce s-au înfăptuit în România de un an și jumătate .

" Domnilor, situația mea ar apărea multora dintre dvs cam anevoioasă , pentru că și eu , ca și atâția alți colegi din Guvern, nu suntem oameni care să apărem pentru prima oară în viața publică , iar activitatea noastră anterioară s-a desfășurat în cadrul fostelor partide politice și adeseori am fost printre cei mai calzi și mai activi susținători ai ideologiilor , ai doctrinelor și ai sistemului constituțional care stăpânea viața politică a țării noastre .

" Această situație numai aparent , însă , poate fi anevoioasă , pentru că , domnilor, cred că , în ce mă privește , de altfel în această situație se găsesc și ceilalți colegi ai mei din Guvern, rolul nostru de astăzi este bine știut .

N-am ajuns să deținem aceste funcții de răspundere , nici prin faptul că am fi fost stăpâniți de ambiții și nici prin considerațiuni lăturalnice , ci suntem aici chemați la datorie , în serviciul devotat și activ al Coroanei și al țării (aplauze puternice)

" Punând la contribuție întreaga noastră putere de muncă , toată capacitatea constructivă și tot spiritul de jertfă de care suntem capabili - n-am avut ca preocupare , n-am avut altă năzuință decât de a corespunde cât mai mult serviciului anevoios ce ni s-a dat în zilele de grea cumpănă în care s-a găsit Statul . "

Victor Iamandi / 28 iun.'39

▣ Clasa politică românească : continuitate patriotică

▣Trecutul = parte integrantă din conștiința fiecăruia .

[LD : fără a nominaliza , fără a transforma discursul într-o replică polemică agresivă, Iamandi pune la punct pe toți zeloșii "anti- democrați " , pe toți pătimașii ranchiunoși , care au supralicitat păcatele vechiului regim. Nu se dezice de acest trecut, și-l asumă , îl pune într-o lumină patriotică . După părerea mea, cam târziu, cam demagogic și cam

oportunist , având în vedere realitatea impusă de regim .]

" Din examenul pe care îl voi face asupra situației politice care a determinat chemarea noastră la posturile de comandă pe care le deținem - sunt convins că și dvs veți găsi o strânsă legătură între rolul nostru de ieri și rolul nostru de astăzi .

Am spus-o și cu alte împrejurări , o spun și acum : **am fost investit cu autoritatea de a vorbi în numele Guvernului** ; noi n-am avut pretenția , care desigur n-ar fi serioasă , de a crede că lumea începe de la noi , pentru ca să întrebuițez o formulă mai potrivită situației , că de aici înainte va fi mai bine, numai pentru că , pe aceste bănci, suntem noi .

N-am înțeles și nu înțelegem să ne situăm în afara istoriei țării.

[-----rânduri ilizibile -----] avem un trecut despre care nu putem spune că nu a beneficiat de conducerea unor personalități de elită, cărora nu le-a lipsit , în momentele grele prin care a trecut deseori Statul și neamul nostru , nici patriotismul și nici înțelegerea clară a intereselor generale, pe care le-au apărut cu o hotărâre neclintită și cu o vrednicie necontestată . (aplauze)

"Clasa noastră conducătoare n-a lipsit de la îndatoririle ei patriotice , iar activitatea desfășurată în decursul anilor , n-a fost fără rezultate pozitive pentru Țară și Neam . Ceea ce este astăzi , ceea ce s-a întâmplat în toate direcțiunile , nu este doar produsul inerției și al întâmplării - ci este rezultatul eforturilor colective ale poporului nostru , condus și îndrumat de acei care au avut răspunderile cărmuirii .

" Națiunile nu pot trăi și nu se pot dezvolta decât în măsura în care trecutul justifică existența lor . Același comandament stăpânește și pe oamenii care sunt chemați să îndeplinească roluri de conducere în viața publică .

" Trecutul face parte integrantă din conștiința , din pregătirea și din mentalitatea fiecăruia dintre noi . Dacă n-am avea un trecut , dacă în urma noastră n-ar exista înfăptuiri și atitudini care să fi fost rezultatul unor concepțiuni sănătoase și a unor porniri generoase - n-am putea avea autoritatea necesară de a îndeplini însărcinările ce ni se dau și , mai ales, n-am avea cutezanța să pretindem că prin acțiunea noastră , pregătim viitorul . "

Victor Iamandi / 28 iun.'39

▣Regim democratic în România ?! - Nici o dată !

▣O titlatură, o creațiune artificială !

[LD : Prin ce proces de conștiință și prin ce retransare ideologică , a putut liberalul militant care a fost Victor Iamandi , să se dezică de doctrina și înfăptuirile partidului național-liberal , să îmbrățișeze doctrina conservatoare a "formelor fără fond " și a "democrației artificiale " ? Și când și de ce s-a produs declicul acestei metamorfozări ? Aceasta din punct de vedere stric personal , pentru o eventuală biografie individuală . Dar dacă afirmațiile de acum sunt valabile și sincere ?

La fel ca Iamandi, nu trebuie să mă întreb și eu dacă a fost cu adevărat regim democratic în România ? Și dacă n-a fost , ce a fost și de ce regimul carlist ar reprezenta obligatoriu o dictatură , un regim totalitar ?]

" Dealtfel, regimurile politice nu au și nu pot avea un caracter de permanență și de fixație definitivă . Ele durează atâta timp cât reprezintă interesele reale ale societății și sunt în măsură să le apere și să le satisfacă .

Ele cad , sau prin schimbarea ideilor ce stau la baza lor - sau atunci , când semnalându-se scăderi și defecte în funcționarea lor , nu se avizează din vreme la măsurile necesare de remediere și de modificare .

" La noi în România , s-a spus în toate ocaziunile și de către toți oamenii noștri politici , că regimul politic ce s-a instaurat la 1866 , n-a încetat de atunci și până astăzi , de a fi un regim democratic . S-a spus, desigur, de bună credință acest lucru , având poate convingerea că , într-adevăr în România a existat un regim democratic .

" Noi credem însă că în țara noastră n-a fost nici o dată un regim democratic adevărat și real . Acest regim a fost mai mult o titlatură , fiind o creație artificială și fără nici o legătură mai serioasă cu fondul vieții noastre politice și sociale .

În vremurile liniștite și fără prea multe convulsii și greutăți de dinainte de război , lozinca că

totul e bine și toate sunt bune , putea să aibă multă crezare . "

Victor Iamandi / 28 iun.'39

▣ Evoluția politică în salturi

▣ De la colegiul cenzitar la votul universal

[LD : după socoteala lui Iamandi , noi ar fi trebuit să introducem votul universal în mileniul trei !
Discuția aceasta a dominat scena politică românească înainte și după război . Ele au luat
sfârșit prin reforma decretată și consacrarea ei de Constituție, în 1923.

Chiar dacă a fost prematur , chiar dacă a avut efecte negative, reforma a fost făcută ,
a înviorat viața politică a României, a trezit la participare milioane de români ,
permițând educația lor în exercitarea aceluși drept .

Ceea ce este deosebit de grav , este faptul că , după 20 de ani , s-a anulat un drept acordat ,
ba încă înmulțind restricțiile ! Și să te lauzi cu asta !]

" De la război încoace , însă , și Statul și viața noastră politică a trebuit să sufere
schimbări radicale. De la regimul comod și calm al colegiilor cenzitare -
s-a sărit de-a dreptul la votul universal , care a dat țării o configurație cu totul nouă ,
iar vieții politice o amploare plină de surprize și de nenumărate greutăți .

" Noi n-am cunoscut , în trecutul nostru politic , o evoluție lentă , n-am cunoscut
o adaptare sistematică și continuă la forme de viață , care să corespundă complet și fondului
nostru social și politic . Noi am făcut salturi . Adeseori am trecut de la o extremă la alta : la 1919
, după ce se modificase lași Constituția și se introdusese în ea teoretic votul universal , s-a
aplicat pentru prima dată acest instrument politic ,
dat direct tuturor cetățenilor acestei țări .

Este de sigur de prisos să vă amintesc că în toate țările cu un adevărat regim politic
, cu un regim în care cuvintele corespund fondului și social și politic al țării
respective , reformele au venit cu totul altfel decât cum au venit la noi .

Votul universal în Anglia a trebuit să treacă prin discuțiile prelungite
aproape un secol , pentru ca să se poată da în întregime. Abia în 1919 ,
după război s-au desființat ultimele privilegii și , sub guvernul Lloyd George
s-a putut da acolo votul universal. Și Anglia are în trecutul ei o tradiție politică
care se ridică până la veacul XIII , din p-d-v- constituțional , iar din p.d.v. al
parlamentarismului , se ridică până la sfârșitul sec. XVII .

" Nu vreau să înmulțesc aceste exemple pentru a vă face domniilor voastre dovada că
nici o dată , în nici o țară și în nici o împrejurare , reformele pentru ca să se poată adapta și
pentru ca să poată da rezultatele convenite , trebuie să fie rezultatul unei îndelungate pregătiri
și a unei îndelungate evoluții .

La noi , însă , aceste condițiuni au lipsit întotdeauna ."

Victor Iamandi / 28 iun.'39

▣ Partidele politice și votul universal

" Votul universal o dată dat , firește că partidele politice și acele vechi , și acele care s-au
alcătuit ca rezultat al acestei reforme , au început să-l practice .

Domnilor , nu voi face nici o încredințare și nu voi aduce în discuția de astăzi nici un nume ,
dar voi constata din capul locului că aplicarea votului universal la noi a fost considerată
de toți oamenii noștri de răspunderea ca un lucru foarte ușor.

" Se credea că se va practica același sistem care se practicase sub vechile colegii când
alegătorii erau cunoscuți până la cele mai îndepărtate neamuri ale lor și votau după indicațiile
electorului din urbea respectivă . Se credea că același sistem de silnicie ,
de siluire a voinței , de sugrumare a libertăților de manifestare , va putea fi aplicat
și sub acest nou sistem politic al votului universal .

" De la început , aplicarea votului universal s-a făcut în condițiuni dintre cele mai detestabile .
Sunt un vechi parlamentar și am asistat la dezbatere furtunoasă , din care , dacă aș fi căutat să
rezum , după săptămâni întregi de discuții , discursurile cele mai importante , le-aș fi redus
numai la acuzațiuni reciproce de furt de urne , de samavolnicii

și de sugrumare a voinței alegătorilor Sistemul acesta a mers vreo 10 ani .
Guvernele aveau ori n-aveau popularitate , își căpătau majoritățile parlamentare .
" O educație atentă însă , serioasă , o pregătire a terenului pentru ca factorii electorali să fie
altceva decât un instrument orb în mâna atotputerniciei guvernamentale ,
sau un instrument orb mai târziu , în mâna agitatorilor primejdioși , nu s-a făcut "
Victor Iamandi / 28 iun.'39

▣ **Alegeri libere : 1928, 1933**

[LD : Aprecierea lui Iamandi , departe de a semnifica un fair play față de adversarul de
totdeauna al PNL , care era PNȚ , nu era altceva decât o reverență făcută pentru ex-țărăniștii
colegi de guvernare . Cât despre alegerile din '33 ... eu am spus cam tot ce era de spus .

Este de remarcat , însă , că Iamandi se rupe de guvernarea liberală din anii '22-'26 , condusă
de ICBrătianu . Asta spune multe !]

" După 1927, votul universal a mai avut o singură dată posibilitatea unei manifestări complet
libere - așa putea spune chiar de două ori - la 1928 , când a venit la cârmă
partidul național țărănesc care nu mai guvernase țara și care se bucura de o largă
popularitate în toate straturile populației țării, și să-mi dați voie, nu ca să apăr o memorie
care nu are nevoie de aceasta , ci ca să restabilesc un adevăr, în 1933 ,
când alegerile au fost prezidate de Ion Duca . "

Victor Iamandi / 28 iun.'39

▣ **Discredita reciprocă a clasei conducătoare**

[LD : sunt absolut de acord cu aprecierile lui Iamandi în privința acelei discreditări
reciproce . a oamenilor din partidele politice. Și totuși , una din două :
sau această discredita reciprocă era întemeiată pe efectivă degradare morală
a clasei politice și a sistemului , și atunci ... reacția mișcărilor extremiste
a fost firească și legitimă , și nici nu poate fi taxată de mișcare extremistă ;
sau această discredita era neîntemeiată , exagerată , supralicită politicianist,
și atunci ... partidele trebuiau apărate , sprijinite moral , dar nici într-un caz dizolvate !
Ori , după cum se știe , "mișcărilor extremiste" au fost reprimăte cu duritate ,
și , concomitent , partidele fuseseră dizolvate !]

" Dar , în acest timp, în intervalul dintre aceste date [vizat gov.lorga și gov. Maniu / Vaida)
samavolnicia și sistemele care fuseseră întrebunțate cu un complet succes până la 1927,
a început să nu mai dea aceleași roade ca în epoca inițială de aplicare a votului universal .
De ce ? După cum spunea d-l Președinte al Consiliului , în admirabilul său discurs de azi
dimineață de la Cameră , se ajunsese la discredita reciprocă a tuturor oamenilor care
alcătuiau clasa noastră conducătoare .

" Calomnia ținea loc de critică , iar defăimările , insultele și injuriile ,
toate aceste mijloace de odioasă propagandă care țineau loc de idei și programe ,
au avut în conștiința alegătorilor săteni , mai ales, un ecou dintre cele mai dezastruoase , pe
de o parte, iar pe de altă parte , sistemul supralicității demagogice ,
care sub o formă sau alta a fost întrebunțat de toate partidele politice ,
de unele mai mult , de altele mai puțin , a dus la ruinarea oricărei încrederi a corpului electoral
în sinceritatea , lealitatea și capacitatea partidelor politice .

" Apoi neajunsurile firești ale crizei economice ,
unele reacțiuni împotriva abuzurilor și a deviațiunilor morale ale cârmuitorilor ,
toate acestea au mărit în conștiința mulțimilor
haosul și neîncrederea în clasele conducătoare .

Rămăsese un câmp larg , liber de exploatare , tot la sate , ca și la orașe,
mai ales în mijlocul mulțimilor dezamăgite și neștiutoare .

" Oricât ar fi încercat unii dintre noi să facă acțiune de apostolat în mijlocul maselor, nu puteau
să restabilească echilibrul sufletec în conștiința acelor oameni
care de atâtea ori fuseseră înșelați . "

Victor Iamandi / 28 iun.'39

▣ Extremismul de " stânga" și " dreapta "

[LD : faptul că lamandi n-a nimerit-o cu pericolozitatea extremei stânga, nu este de imputat , din mai multe considerente . Printre altele, pentru că pe vremea tinereții , împărtășise chiar doctrina socialistă , iar ulterior , a fost totdeauna cu înclinații " de stânga " .

De asemenea, explicația lui privind neaderarea țărănimii la comunism este logică și de bun simț. Cât privește pericolozitatea extremei dreapta ...consecvența lui era de notorietate . Cu acest discurs, și-a mai adăugat un punct grav la dosarul care îi va aduce moartea .]

" La noi în țară au fost două feluri de agitațiuni extremiste . Acelea din perioada de la 1920 , care se făceau în numele comunismului și pe care le-a stârpit printr-un gest de autoritate , actualul nostru președinte , dl Argetoianu , și apoi, mai târziu au fost agitațiuni de extrema dreaptă , pe care eu le-am considerat mult mai primejdioase decât cele de extremă stângă.

pentru că acestea din urmă nu speculează decât teorii care nu puteau să antreneze țărănimia noastră individualistă și legată de pământ, pe când cele de extrema dreaptă , care luau religia ca mijloc de propagandă și a căror acțiune îmbrăca de multe ori forme și metode de incitațiune neutilizate nici o dată de nimeni , crearea misticei care doboră orice logică în aprecierea evenimentelor și a oamenilor - acestea erau , desigur, mult mai primejdioase.

" Să mărturisim , domnilor, totul, să nu înconjurăm adevărul ,deoarece cu cât vom fi mai sinceri , cu atât cei care am greșit dintre noi , vom fi scăpați de răspunderi și cu atât regimul nou de astăzi , apare mai justificat și mai necesar . "

Victor Iamandi / 28 iun.'39, retro ' '34-'37

▣ Specularea mișcării extremiste de către partide .

▣ Identitatea de opinii dintre lamandi și Călinescu

[LD : mărturisirea acestor opinii și a identității dintre lamandi și Călinescu în atitudinea față de Garda de Fier, este adevărată . Această identitate i-a unit, i-a determinat să se sprijine în acțiunile întreprinse , unele până la limită, dar le-a pregătit și un destin tragic identic .]

" Oamenii noștri politici , deprinși să-și aranjeze situațiile prin combinații de culise sau intrigi ușor de plasat , au început să speculeze mișcarea extremistă de dreapta , încercând s-o utilizeze împotriva adversarilor . O bucată de vreme, jocul acesta a mers . Dar cei ce l-au întreținut , și-au dat seama că se joacă cu focul .

" Extremismul de dreapta nu a deviat prin aceste manevre de la scopurile ce le urmărea ci , dimpotrivă , a utilizat toate concursurile ce i s-au dat , ajungând să se transforme în câțiva ani într-o primejdie pentru însăși existența Statului .

" Fac parte, domnilor senatori , fără întrerupere , de șase ani din toate guvernele care s-au perindat la cârma țării de la 1933 până azi , și sunt în măsură să cunosc întreaga evoluție a acestei mișcări , precum și atitudinile pe care factorii de răspundere ai țării le-au avut față de ea. Sunt prin urmare în măsură să vorbesc deschis și fără nici o rezervă , pentru că , în toate împrejurările [-----] am atras atențiunea asupra pericolului pe care această acțiune extremist -teroristă îl reprezenta .

" Și în 1934, după asasinarea lui Ion Duca, și mai târziu , în 1936, la marile întruniri publice din țară , am afirmat că dacă nu este posibilă o comasare promptă în rândurile partidelor, dacă nu se realizează o înțelegere corectă cu toți factorii de răspundere din această țară , în partidul în care se găesc , dacă nu se încetează cu întrebuintarea ca masă de manevră a acestei mișcări periculoase și subversive , când de unii , când de alții , și dacă nu se organizează , pe teren, în mijlocul mulțimii , o acțiune de rezistență și de luptă împotriva acestei violențări a vieții obștești , atunci va veni un timp în care , orice am face , va fi prea târziu și timpul va trece peste noi . Aceasta am spus-o la o adunare din 1936 , la Piatra Neamț și printr-o fericită coincidență a spus-o în aceeași zi și d-l Armand Călinescu , la Pitești .

Este în această identitate a felului cum gândim și de opinie , care a intervenit între mine și d-l Călinescu , o explicație a legăturii strânse și a lealității care ne-a unit indisolubil ,

În acțiunea pe care guvernul de astăzi o duce , prilej pentru a-i mărturisi d-lui președinte al Consiliului , întreaga mea considerațiune și afecțiune (**aplauze prelungite**)
Victor Iamandi / 28 iun.'39 , retro' '36 - ' 37

▣ Eroarea PNL : încercarea de manevrare a legionarilor

[LD : aluziile lui sunt la adresa lui Tătărescu , a lui Ion Inculeț ? N-o spune deschis.

Dar ar putea fi o pistă de clarificare privind acele încercări de reconciliere , a diminuării persecuțiilor antilegionare , a declarațiilor de " spășire " a legionarilor .
Și faptul că o spune Iamandi, are o anume greutate și semnificație .]

" Astea sunt , d-lor, faptele în succesiunea lor și care arată în mod brutal cât de mult s-a greșit când s-a crezut , chiar când partidul liberal se găsea la guvern, unii din factorii de răspundere în acel guvern , că Garda de Fer putea să fie utilizată fără primejdie pentru scopuri oportuniste. Foarte mare a fost eroarea , încât faptul că, prin această manevră , se împiedica venirea la guvern a partidului național-țărănesc , s-a trecut peste jertfa lui Duca și peste sângele care a curs pe peronul gării de la Sinaia , iertându-se toate actele de răzbunare și sistemul terorist preconizat de această mișcare în toate ocaziunile , iertându-se , în mod culpabil, totul, până când, în 1937, ne-am pomenit ,cum spunea și dl profesor Iorga adinaiori , în plină manifestare a absenței autorității , a acestor agitatori care se plimbau nesupărați de la un capăt la altul al țării , care, domnilor , dați-mi voie s-o spun astăzi, aici , dacă ar fi avut mai multă îndrăzneală , cu siguranță că ar fi izbutit în scopurile pe care le urmăreau . "

Victor Iamandi / 28 iun.'39 , retro'dec.'37

▣ Rezultatele riscante ale alegerilor

▣ Căderea guvernului Tătărescu II = un bine pentru Țară

[LD : Iată un p.d.v inedit privind rezultatele alegerilor : mărturisit de un fost ministru în guvernul Tătărescu , capătă o semnificație aparte și explică măsurile precipitate imediate și ulterioare . Dintre acestea , cea mai gravă mi se pare a fi fost contaminarea - deci și disponibilitatea , duplicitatea - aparatului de Stat cu ideile și acțiunea Gărzii de Fier. De la această concluzie, până la satisfacția paradoxală pentru faptul că PN nu a câștigat alegerile , nu era decât un pas, pe care Iamandi l-a făcut .

Din acest pasaj, mi se pare interesantă ideea privind pericolozitatea formulei extremism + opinia publică + ignoranța populară . Ideea trebuie preluată .

[LD : În fond, ce argumenta Iamandi ? Că ascensiunea Gărzii spre putere era similară cu ascensiunea hitlerismului în Germania , inclusiv pe cale parlamentară , legală , și că , prin pierderea alegerilor de către PNL , acest lucru a fost evitat

Este atâta logică măhnită în spusele lui Iamandi , încât merită consemnate]

" Să mă ierte dl profesor Iorga , nu pot fi de acord cu d-sa , când a spus că , după rezultatul alegerilor din 20 decembrie 1937 , prezența celor 60 de agitatori ai acestei bande de teroriști în Parlament , ar fi fost mai bine să se încerce față de ei metoda persuasiunii.

- **N.Iorga** : Nu m-ați înțeles. Aceștia erau atât de necoțiți , încât s-ar fi acoperit de ridicol într-o săptămână ...lăsați să vorbească ...

- **Victor Iamandi** : Poate că aveți dreptate , dar impresia este numai aparentă

Chiar dacă conducătorul acestei mișcări se dovedise incapabil în Parlament , a izbutit, **totuși**, în scurtă vreme, să se organizeze în așa fel ,

încât să poată obține de la masele populare un număr impresionant de voturi și să devină o primejdie pentru existența Statului . D-le profesor, nu este nimic mai primejdios decât **coalițiunea dintre terorism și ignoranță** [-----] (**aplauze**)

" Eram ministru în guvernul prezidat de dl Gheorghe Tătărescu și am cunoștință deplină a modului în care au decurs aceste alegeri .

Să-mi dați voie să declar astăzi, aici , că a fost un bine pentru Țară și pentru noi toți că guvernul de atunci n-a izbutit să ia cota de 40 % , care i-ar fi asigurat o majoritate parlamentară - și s-a ajuns , în urma acestui rezultat , la plecarea de la cârmă .Să-mi dați voie să mă explic .

Până atunci , nu se știa ce este în Țară .

Se credea de către unii că agitațiunile extremiste erau superficiale și de suprafață .

Cu acel prilej s-a constatat nu numai că o bună parte din opinia Țării se îndrepta spre ei , dar că însăși aparatul de Stat , de sus și până jos, era relaxat și o bună parte din reprezentanții autorităților constituite în Stat înclinau în această direcție . " (aplauze)

" Și , domnilor, ce s-ar fi întâmplat dacă noi, care eram atunci la guvern, am fi luat cota de 40 % ? Am fi continuat să guvernăm un an sau doi , și , după aceea, sărea în sus sub dinamită întreaga organizare a Statului nostru .

Cine este la curent cu felul cum vedeau lucrurile agitatorii de atunci , știe că se dorea ca guvernul liberal să ia această cotă , pentru ca , între timp , să poată să-și pregătească , pe căi legale , venirea la conducere , pentru că , de astă dată , ar fi avut în Parlament un număr însemnat de reprezentanți , a căror acțiune de cucerire a puterii n-ar mai fi putut fi contracarată

" Nu trebuie să ne facem iluzii . Eu cunosc , domnule profesor Iorga, tot curajul de care a fost capabilă burghezia noastră , care , în cea mai mare parte , se găsea în partidul liberal , în momentul când șeful acestui partid a fost răpus de gloanțele de la Sinaia . Cunosc curajul nostru din toate împrejurările și dvs , ca istoric, știți mai bine ca oricine că anumite regimuri , dacă se prăbușesc , nu se prăbușesc atât din cauza adversarilor , cât din cauza slăbiciunii și a lașității care îi împiedică de a reacționa la timp. (aplauze)

" A fost , prin urmare , un bine , căderea din alegerile de la 20 decembrie 1937 . " [Victor Iamandi / 28 iun.'39](#)

▣ **Guvernul Goga = pericolul unui război civil**

"S-a încercat după aceea o nouă experiență , s-a căutat să se dea satisfacție unui sentiment legitim , care se constatase de altminteri la masele sănătoase ale opiniei publice , de orientare spre un naționalism mai accentuat decât cum fusese până atunci și s-a ajuns la guvernul Goga , pentru a cărui personalitate și rol în viața noastră națională și culturală îmi îngădui , de la această tribună , să aduc memoriei sale întreg omagiul nostru.

" Dar precum spunea și dl președinte al Consiliului [**Armand Călinescu**] , în discursul său de la Cameră , și cum ați spus și dvs , dle profesor Iorga, o dată aici, Octavian Goga nu a putut stăpâni situațiunea : ministrul său de Interne [**Armand Călinescu**] , care astăzi este conducătorul guvernului nostru , știe că nu se putea stăpâni ordinea internă și, dacă s-ar fi ajuns la alegeri , chiar dacă ele ar fi fost luate, epilogul ar fi fost un adevărat război civil " Forțele în deslănțuire atunci , erau de nestăpânit și cu sistemul alegerilor votului universal și cu metodele pe care le întrebuițau oamenii noștri politici , nu se putea înlătura primejdia , care devenise inevitabilă . "

[Victor Iamandi / 28 iun.'39,](#)

▣ **Opoziția extraparlamentară - vinovată de răsturnarea regimului vechi**

[LD : sub rezerva desaccordului cu anume răutăți generalizatoare , sunt de acord cu [Iamandi](#) în privința responsabilităților unor oameni politici , pe care chiar dacă nu-i numește , sunt ușor de identificat . Sunt convinsă că această concluzie nu va fi pe placul adeptilor unuia sau altuia dintre protagoniști , dar cred că , acum, după peste 60 de ani se poate încerca o abordare obiectivă .]

" Domnilor, nu vreau să stabilesc aici responsabilități . Aceasta o va face desigur istoria.

Dar atunci când se vorbește astăzi , de dincolo de zidurile acestui Senat , de libertăți publice, atunci când din nou se schițează în proteste stereotipe , pe care le semnează de la 1920 , inevitabil , aceleași personalități protestare prea cunoscute , pentru a le mai numi , invocându-se idei pe care nu le-au apărat niciodată și ni se aduce nouă învinuirea că am distrus binefacerile vechiului regim , să-mi dați voie ca drept orice răspuns , să le spunem cu hotărâre de aici , împreună cu dvs , că nu au autoritatea de a discuta cu noi , care am salvat Țara într-un ceas de primejdie iremediabilă , tocmai ei care au contribuit prin atitudinea lor de neiertat și prin greșelile lor condamnabile , la dărâmarea edificiului politic pe care l-a avut această Țară (aplauze prelungite)
Victor Iamandi / 28 iun.'39

▣ Pactul de "neagresiune" Maniu-Codreanu -Gh.Brătianu

" Dvs vă amintiți că , în alegerile din 20 decembrie 1937 , șeful Partidului Național -Țărănesc de atunci , în dezacord cu acei care reprezentau voința și autoritatea în acest partid , a semnat un manifest electoral , alături de șeful mișcării extremiste , care voia dărâmarea ordinii de Stat și introducerea în țară a unui sistem, care nu era compatibil nici cu tradiția , nici cu mentalitatea noastră .

" Vă reamintiți , de asemenea , că un alt pretins reprezentant al tradițiilor politice ale acestei Țări , care poartă un nume istoric , a semnat , alături de șeful Partidului național-țărănesc , același manifest electoral , împreună cu șeful mișcării extremiste .

" În asemenea condițiuni , să-mi dați voie să vă întreb , dacă regimul politic care se numea democratic , mai putea fi sprijinit și mai putea să aibă din partea cuiva atențiunea cuvenită .

" Iată de ce am spus , la începutul cuvântării mele că noi nu am avut în Țara Românească un regim democratic legat de însuși structura organică a vieții poporului nostru, nu am avut un regim de libertăți publice în sensul consacrat al acestor noțiuni , nu am avut o atitudine din partea clasei conducătoare comparabilă cu ideile democratice , ci am avut un oportunism care-și schimba culoarea potrivit intereselor meschine și de culise , care , oricând și în toate împrejurările , au stăpânit în cea mai mare parte din acțiunile oamenilor noștri politici . (aplauze)

Victor Iamandi / 28 iun.'39, retro ' febr.'38

▣ Lovitura de stat din 10 febr.'38

▣ Guvernul Miron Cristea = guvern de treburi curente

" D-lor senatori, după cele ce am avut onoarea să vă spun, cred că este de la sine înțeles că, în momentul tragic de la 10 februarie 1938 , dăinuirea mai departe a vechiului regim nu numai că era imposibilă , dar constituia un pericol grav pentru Stat .

" Dar dl-or, s-a făcut istorie astăzi și dl profesor Iorga a voit să restabilească toate împrejurările care au precedat actul de la 10 februarie . Nu s-a spus însă totul .

La 9 februarie , Guvernul a fost în măsură să cunoască și opiniunile unor oameni politici asupra situației . A avut prilejul să cunoască și opiniunile șefului unui mare partid istoric [PNȚ] , care solicitase audiență Suveranului , ca să raporteze despre gravitatea situației din țară . Acel șef de partid [Maniu] a cerut Suveranului să amâne sine die alegerile și să avizeze singur la mijloacele de salvare a Statului .

" Prin urmare , Regele , în acel moment , era solicitat să ia singur răspunderea și să rezolve marea problemă , care se punea atunci : salvarea Statului .

Și, la 10 februarie, toată lumea și-a dat adeziunea , fiind de acord și cu componența guvernului și cu caracterul misiunii ce urma s-o îndeplinească . "

Victor Iamandi / 28 iun.'39

▣ Protestatarii = o falsă opoziție

[LD . toată demonstrația lui Iamandi curge din argument în argument , relativ coerent .

Când ajunge la lovitura de Stat ... înlocuiește argumentarea cu sentința , deseori sarcastică , și devine din martor , complice .

Ceea ce nu reușește Iamandi să argumenteze credibil este faptul că nu putea un guvern de concentrare , în compunerea căruia intrau 7 foști prim-miniștri , aplicând Constituția și legile în vigoare , să rezolve impasul în care se afla țara . Acel "Să fim serioși , domnilor !" și " Să nu luăm în serios pe acești protestari " marchează trecerea la un limbaj politicianist . Păcat !]

"În astfel de condițiuni , își putea cineva închipui că guvernul de la 10 februarie 1938 era chemat să rezolve câteva chestiuni curente , putea crede serios cineva că se putea stabili ordinea și autoritatea de Stat și că se putea descătușa Țara de sub teroarea agitatorilor , prin vechile metode sau numai printr-o cărmuire de câteva luni de zile , fie și întreprinsă de un guvern în care se găseau 7 foști președinți de Consiliu ? **Nu, domnilor ! Trebuie să fim serioși !**

" În momentul acela toți eroii de astăzi , care au început să vorbească de libertățile publice , erau la pământ de frică , în momentul acela se adunau pe ascuns în câteva case particulare din București și nu vorbeau decât de primejdiile care vor veni de pe urma acțiunii teroriste a extremiștilor și de pe urma

imposibilității Statului de a face față unei situațiuni de o extremă gravitate . (aplauze)

" Să-mi dați voie , domnilor , să nu luăm în serios , cum foarte bine a spus dl. președinte al Consiliului astăzi la Cameră , să nu luăm în serios pe acești protestatari .

Ne ocupăm de dânșii numai pentru a nu se crea unele legende în opinia publică .

Nu ne interesează agitațiile lor de astăzi , pentru că nu au nici un ecou în conștiința opiniei publice , pentru că Țara sănătoasă , Țara creatoare , Țara muncitoare ,

își duce mai departe rosturile ei , pentru că în jurul Coroanei , în jurul regimului și în jurul Guvernului , se găsește astăzi solidară întreaga obște românească ,

iar noi aceștia care , trecător , avem sarcina de a conduce destinele ei , vom ști să ne facem , împotriva oricui , datoria până la capăt . (aplauze)

Victor Iamandi / 28 iun.'39

«10 februarie - lovitură de Stat ?!

«Carol II - salvatorul Țării !

[LD : Deranjat de continua calificare a actului de la 10 februarie '38 ca o lovitură de Stat , Iamandi încearcă să o scoată de sub această caracterizare .

Încalcă pentru asta și teoria dreptului constituțional - pe care nu se poate presupune că nu o cunoștea! - îl înfruntă pe Iorga -singurul care cu autoritatea sa , încearcă să-l tempereze ! - și îngrămădește toate nevoile societății sub umbrela și grija gestului regal. Păcat !]

" Prin urmare , domnilor , la 10 februarie , se prăbușea un regim

prin propriile lui păcate , prin propriile lui greșeli ,

iar valul trecuse peste capul acelor care avuseseră răspunderea conducerii .

" Criza nu era , așa dar , trecătoare și de suprafață , ci era adâncă și generală , iar pentru îndreptarea ei , trebuiau măsuri eroice și grabnice .

" Regele , conștient de răspunderea ce și-o asumase , a avut curajul și înțelepciunea care se cereau pentru a se asigura salvarea Țării și a viitorului ei .

La 24 februarie s-a edictat noua Constituție , care a fost primită cu entuziasm de unanimitatea opiniei publice , iar la 27 februarie ea a fost promulgată și pusă în aplicare .

"S-a spus că ceea ce s-a făcut a fost o lovitură de Stat .

De sigur , în teoria pură a dreptului constituțional , ceea ce nu se îndeplinește cu respectarea formelor prevăzute în anumite articole , se poate numi o lovitură de Stat .

În fond însă , noi socotim că la 10 februarie nu numai că nu a fost o lovitură de Stat ,

dar a fost măsura eroică , singura pe care o putea lua pentru a salva Țara

și pentru a asigura posibilitățile ei de dezvoltare în viitor .(aplauze)

- N.Iorga : Lovitura de Stat nu este o acuzație , ci o constatare .

Instaurarea unui întreg regim printr-o singură putere , este o lovitură de Stat .

- lamandi : Dvs știți că și Mihail Kogălniceanu a fost acuzat de lovitură de Stat .
- lorga : De sigur, de sigur.
- lamandi : Și ce putea face Cuza și Kogălniceanu în fața rezistenței tuturor la îndeplinirea reformelor vitale ale acestei țări , decât să procedeze cum au procedat ?

Dar la 10 februarie n-a existat o rezistență din partea clasei conducătoare , iar Țara , în totalitatea ei , a dorit o nouă orânduire legală de Stat .

S-a cerut de către clasa conducătoare avizarea la măsuri rapide pentru salvarea Statului și Regele, în înalta Lui înțelepciune , a găsit soluția cea mai potrivită și eficientă , în modificarea structurii noastre constituționale. "

Victor lamandi / 28 iun.'39

▣ Criza ideologică a partidelor

[LD : sunt câteva rânduri ilizibile , de aceea redau doar câteva cuvinte ...

În orice caz , lamandi pune la bătaie toate argumentele pentru a demonstra inutilitatea , inconsecvența , îndepărtarea partidelor de la ceea ce țara dorea . Păcat !]

... partidele politice se găseau în contradicție cu nevoile țării de multă vreme noi ieșisem din cadrul vechilor idei care constituiseră baza marii ideologii a revoluției de la 1848 partidul liberal vorbea de un neoliberalism pentru ca să găsească o explicație pentru crearea atâtor instituții economice cu sprijinul Statului

dincolo , la național-țărăniști , se schița o doctrină a luptei de clasă , cu tendința de a da țărănimii o atenție deosebită , coresponzător însemnătății pe care o avea în Stat

Prin urmare, și din punct de vedere ideologic, partidele noastre erau într-o profundă criză .

Victor lamandi / 28 iun.'39

▣ Criza parlamentarismului

[LD : sunt câteva rânduri ilizibile , de aceea redau doar câteva cuvinte.

Din apărătorul redutabil al parlamentarismului care fusese... lamandi a trecut de partea celor care îl atacă , susținând necesitatea întăririi executivului.]

... excesul parlamentarismului a împiedicat executivul de a-și face datoria [-----]

Victor lamandi / 28 iun.'39

▣ Constituțiile românești

▣ Raportul puterilor în Stat

" Ce reprezintă Constituția din februarie ? Constituția de la 27 februarie , în primul rând, este actul de a se încadra în tradiția românească și are un al doilea merit , de a fi complet sinceră . Am avut Constituția din 1866 , apoi cea de la 1923.

Erau traducțiuni adaptări a unor Constituțiuni străine , cu foarte puține adaptări la nevoile specificului românesc.

Multe idei din aceste constituții erau bune , altele însă nu corespundeau nici pe departe situației noastre .Ce a fost însă mai grav , a fost că nu s-a aplicat aproape nici o dată nici constituția ,nici spiritul ei .

"Timp de șase decenii , din acest punct de vedere , am fost într-o permanentă carență la principiile constituționale. Dacă au fost atâtea înfăptuiri care cu drept pot purta numirea de istorice , ele nu s-au făcut în virtutea principiilor Constituției de la 1866 sau celei din 1923, ci s-au făcut pentru că a fost un concurs de împrejurări ,

pentru că au existat la conducere oameni înțelepți și patrioți și pentru că însuși poporul nostru a depus toată vrednicia lui și toată puterea lui de sacrificiu .

" Constituția nouă are meritul unei totale sincerități .

D-lor , noi am avut parlamente întotdeauna. Cele dinainte de război străluciau printr-o impecabilă educație , printr-o decență cumpănită , desigur și prin alte calități deosebite .Ele aveau însă o politică statică față de problemele economice și sociale ale vremii .

" Parlamentele de după război , deși nu împărtășesc părerea că din punctul de vedere al pregătirii erau inferioare , față de regimul colegiilor cenzitare ,

s-a făcut **exces** în manifestarea **partidelor** care , deseori , **zădărniceau** adoptarea celor mai **bune intenții** din cauza **conducătorilor de partid și a guvernelor** .

În fond, totdeauna , guvernele , executivul, a avut prioritate față de legislativ. (**aprobări**)

Acest lucru noua Constituție îl prevede în mod sincer și clar .

Este asigurarea primatului executivului , un principiu în vigoare la toate țările din lume și în cele cu regim democratic complet . Parlamentele dau mandate ca guvernele să aducă la îndeplinire , într-un anumit timp , un program.

" Apoi, Constituția din 1938, a prevăzut un regim de drepturi și datorii pentru cetățeni , mai potrivit situației necesităților țării , decât cum era în constituția veche .

În același timp, se dă Regelui rolul istoric pe care trebuie să-l aibă :

de a fi arbitru nediscutat și factorul de decizie ,

ori de câte ori problemele mari de Stat o cer.

" S-a făcut o **discriminare între Guvern și Parlament , stabilindu-se că miniștri sunt răspunzători numai față de Suveran** . De aceea poate s-a tras de către unii din dvs ,

și am impresia că chiar dl profesor Iorga a tras încheierea că s-ar fi nesocotit în oarecare măsură prerogativele și drepturile Parlamentului .

Parlamentul nu mai îndeplinește o funcțiune politică , prin însăși esența lui ,

el reprezintă profesiunile active ale vieții noastre sociale .

- Iorga : Dar noi, *senatorii de drept* și banca prelaților , ce profesiune reprezentăm ?
- Iamandi : Senatul , prin compoziția lui , poate fi oricând un sfătuitor și poate fi un factor de luminare în atâtea probleme de Stat , prin experiența pe care o au cei mai mulți din membrii săi și prin autoritatea pe care le-o dă poziția lor . De altfel, și dvs d-le profesor Iorga, când ați fost ales președinte al Senatului , ați spus că ați fost ales ca reprezentant al intelectualității din această țară . Prin urmare , tot o profesiune .
- Iorga : Eu am spus că se aduce un omagiu intelectualității , **un omagiu care s-a retras pe urmă**
- Iamandi : Nu s-a retras . Intelectualitatea dvs vă este recunoscută și nimeni n-o tăgăduște
- Iorga : Nu pentru mine a fost ceva dezagreabil , **ci pentru cine le-a pus la cale** [LD : **să-l fi vizat pe Argetoianu ?**]

Victor Iamandi / 28 iun.'39

▣ Legea electorală

[LD : o recunoaștere și o motivare a întârzierii legii , prin necesitatea stabilirii ordinii și liniștii interne. Dar și o recunoaștere a faptului că aproape doi ani , regimul a trăit în ilegalitate .

Iamandi face un titlu de glorie a noului regim

care a înfăptuit o " **revoluție pașnică** " ...]

"S-a purces la organizarea Statului . Legea electorală la care vă refereați și dvs adineauri nu putea să vie **decât** după luarea și ducerea la bun sfârșit a tuturor măsurilor menite să aducă liniștea și ordinea internă .D-le profesor Iorga , dvs ați recunoscut și să-mi dați voie ca la recunoașterea dvs să asociez modesta mea recunoaștere , ați recunoscut rolul imens pe care președintele nostru de Consiliu [**Armand Călinescu**] l-a avut în restabilirea ordinii în Stat (**aplauze îndelung prelungite**)

- Iorga : N-am tăgăduit-o . **Pentru aceasta i-am trecut multe** (**ilaritate**)

" Legea electorală care s-a făcut , urmează întru totul principiile din Constituție și creează posibilitatea alegerii și convocării Corpurilor Legiuitoare .

Cred că suntem unul dintre Statele care am trecut printr-o mare revoluție pașnică și care am izbutit , în mai puțin de doi ani , să reintrăm în completă legalitate. "

Victor Iamandi / 28 iun.'39

▣ Monopolizarea politică a FRN ?!

▣ Farsa opoziției "democrației integrale"

[LD : O confuzie deliberată între noțiuni și situații , o penibilă analogie cu sistemul pluralist al regimului democratic, numai pentru a contrazice o realitate evidentă :
că FRN era un partid unic, și că , prin aceasta , a monopolizat viața politică .

Dar mai ales, un prilej de a ridiculiza și demasca opoziția extraparlamentară ,
care , evident , stătea în gât !]

S-a spus însă că , prin crearea Frontului Renașterii Naționale , s-a monopolizat viața politică a Țării , în favoarea numai a unei singure organizații .

Eu cred că această observațiune nu este întemeiată

Întâi, pentru că în FRN s-a înscris imensa majoritate a tuturor cetățenilor acestei Țări ,
din care fac parte și toate capacitățile din trecut , și toate elementele hotărâte să lupte
și să muncească pentru consolidarea regimului de astăzi .

Au rămas câțiva protestatari care nu și-au creat în țara asta alte merite
decât numai acelea ale unei atitudini negative ,
în toate împrejurările și față de toate problemele .

Atunci când într-o astfel de organizație se găsește deci întreaga clasă conducătoare , se
găsesc toate forțele productive , toate valorile reale ale acestui neam,
nu mai poate fi vorba de confiscare .

V-ați referit la ceea ce este scris în legea de organizare a Frontului
și reprodus în legea electorală , unde se spune că candidaturile vor fi acelea
care vor fi admise de conducerea Frontului .

Este foarte adevărat că această prevedere , la prima înfățișare, poate fi discutabilă .

Dar, domnilor, de ce să uităm lucrurile din trecut așa de ușor și de repede ?

Vechile partide politice , potrivit dispozițiilor legii electorale în vigoare până la
februarie 1938 , vechile partide își puneau candidații numai cu aprobarea șefului .

Dacă șeful partidului nu dădea semnul și autorizarea , nimeni nu putea
să candideze în județul respectiv , în numele partidului respectiv.

Prin urmare , și acolo era o cenzură și o tiranie pe care eu o consider

mult mai primejdioasă , pentru că , de multe ori , se înlăturau candidaturile
care trebuiau să fie , pentru a se pune altele , care nu trebuiau să figureze ,
pe când FRN în aprobarea pe care o dă candidaturilor , nu poate avea decât două criterii :
unul este meritul și profesia reală pe care cei care cer candidatura trebuie s-o aibă
și al doilea , autoritatea morală indiscutabilă a candidaților (aplauze prelungite)

[-----] Prin urmare , nimeni nu este împiedicat prin legea electorală și prin legea FRN , de
a participa activ la viața politică, dar , domnilor, în orice caz , inovațiile noastre
într-un regim de autoritate ca acesta de astăzi , când nu este indiferent ceea ce fac
parlamentarii și care este atitudinea lor față de viața de Stat ,

n-a mers așa de departe ca să le cerem demisiuni în alb [aluzie la Maniu , la PNȚ]

cum s-a făcut în vechiul regim tocmai de reprezentanții democrației integrale
și de apărătorii de astăzi ai libertății imaculate " (aplauze)

" De aceea , dlor, acele persoane care vorbesc de apărarea libertăților publice,
ar trebui să fie ceva mai circumspecte și să-și aducă aminte că ,
deosebirea între ziua de astăzi și aceea de ieri , este că
atunci se vorbea de o libertate ce nu era ,

iar astăzi se vorbește de o libertate disciplinată și serios pusă în serviciul Statului ,
pe care fiecare dintre dvs o are . " (aplauze)

Victor Iamandi / 28 iun.'39

▣ Alegerile iun.'39

" De altfel, domnilor senatori , noi am admis candidaturi multiple .

Au fost candidați toți câți au voit să fie , alegerile s-au desfășurat
într-un regim de desăvârșită libertate , iar rezultatele au fost dintre cele mai îmbucurătoare . ,
pentru că au scos la iveală cu adevărat elemente care , sub regimul vechi ,
se găseau în totală și permanentă imposibilitate de a fi alese, de a reprezenta în mod serios
interesele Țării în Parlament " (aplauze)

▣ **Guvernul = salvatorul ordinii publice și existenței Statului**

▣ **Guvernul = guvernul așezării Statului pe noi baze**

▣ **Guvernul = guvernul unei mari opere constructive**

" Domnilor, s-a crezut acum 7-8 luni în urmă , că guvernul de azi , este un guvern de giranți și este un guvern de tranziție.

S-a răspuns atunci de către actualul președinte de Consiliu [Armand Călinescu] și am avut prilejul să vorbesc și eu în această chestiune la Cernăuți , în 23 octombrie 1938 , că nu suntem nici giranți, nici guvern de tranziție, ci suntem chemați să îndeplinim o misiune cu care ne-a însărcinat încrederea Majestății Sale Regelui, și că , în îndeplinirea acestei misiuni , de a așeza Statul pe noi baze , pe baze care răsar din Constituția noastră , nu vom ezita să mergem până la capăt , punând la contribuție toată munca , toată abnegația și toată puterea noastră de sacrificiu .

" După 16 luni de la instalarea la cârmă a acestui guvern , țara este repusă pe făgașul normal al dezvoltării sale. Credem, fără să anticipăm asupra judecății viitorului , că, în limita posibilităților de care dispunem, ne-am făcut cu toții datoria.

" Domnilor, noi nu am restabilit numai ordinea și am salvat numai existența Statului și am asigurat națiunii posibilitatea unei vieți liniștite , dar paralel cu această acțiune , care este primordială și hotărâtoare pentru existența unei societăți , am realizat și o mare operă constructivă .

Ministerul de Interne ...

" Îmi voi permite numai să reamintesc că la Ministerul de Interne , în afară de apărarea ordinii și restabilirea ei , s-a făcut reforma administrativă care a descentralizat serviciile și le-a dat posibilitatea unor funcționari , conform intereselor locale, asigurând în același timp și o gospodărie rodnică și corectă și făcând posibilă o dezvoltare serioasă a vieții noastre locale , așa cum s-a dorit totdeauna , dar nu s-a făcut nici o dată până astăzi . (aplauze)

Ministerul de Finanțe ...

" Trebuie să spunem că , în ceea ce privește finanțele publice , miniștrii de finanțe care s-au succedat la acest departament în ultimii ani , prin prevederea , prin înțelepciunea, prin priceperea și prin valoarea contribuțiunii lor reale, au izbutit să asigure Țării bugete echilibrate , făcând față tuturor grelelor sarcini ale celorlalte departamente și ale funcționării aparatului de Stat . (aplauze) Puține țări sunt în Europa care să vorbească de bugete echilibrate .

" Accentuez în deosebi asupra acestor rezultate , pe care le-a dat politica noastră financiară , pentru că **mulți dintre acei care au rămas dincolo de Parlament agită împotriva regimului neadevărul că ne-am găsi într-o situație financiară disperată** .

Desmințim categoric , de la această tribună , aceste **aserțiuni lipsite de orice temeii** și care , mai ales în împrejurările de astăzi , **sunt dăunătoare intereselor Țării** . (aplauze)

" Nici o dată finanțele Țării - ținând socoteala de greutatea care apasă asupra lor - n-au fosmai înfloritoare și nici o dată economia națională nu s-a găsit , poate , în drum mai ascendent în ceea ce privește balanța eii de plăți , decât astăzi . "

Ministerul Economiei Naționale ...

" Acțiunea de redresare economică a Țării, căreia guvernul este hotărât să-l consacre toate eforturile , suntem convinși că , prin punerea în valoare a bogățiilor muncii noastre și prin concursul dvs activ, va putea fi în scurtă vreme încoronată de succes.

Ministerul Sănătății ...

" Domnilor, s-a muncit cu multă asiduitate și cu remarcabile rezultate practice în ceea ce privește sănătatea publică . Vă voi da numai câteva cifre .

A luat ființă un inspectorat general sanitar ; municipiul București s-a organizat în în întregime după modelul dat de instituția Rockefeller .

S-a înmulțit cu 3.551 întregul personal (438 medici , 334 asistenți sanitari , 1.903 personal sanitar inferior) ; s-a mărit numărul școlilor sanitare ; s-a mărit aprovizionările de materiale

sanitare ; s-au pus în funcțiune : 7 spitale noi, 25 trenuri de băi , 20 laboratoare , înzestrate cu aparate și microscopie , băi populare , în toate ținuturile ; s-au făcut câteva fântâni model ; 56 de surori de caritate au fost antrenate într-o anchetă asupra alimentației țărănești în diferite județe ; s-a introdus vaccinarea antiscarlatină în mediul rural ; s-au înființat 37 de centre antirabice ; s-au înființat 4 spitale sociale ; s-au înființat 1.320 dispensare de puericultură , pe lângă cele 720 existente, unde s-au dat consultații , vizite la domiciliu ; s-au înființat 3.546 cantine școlare în care se dă de mâncare la 164.000 de elevi S-au întocmit studii sanitare pe tot cuprinsul Țării . O întreagă operă legiuitoare a pus serviciul sanitar al Țării , cu un succes desăvârșit .

Ministerul Comunicațiilor ...

La Ministerul Comunicațiilor [M.Ghelmegeanu] s-a întreprins o vastă activitate în toate direcțiunile .

S-au început încă de anul trecut construcții de șosele , după metode noi , mai simple .

S-a dat în circulație calea ferată Ilva Mică -Vatra Dornei , Caransebeș - Carmen Sylva

-Mangalia Constanța -Mamaia s-a dublat s-a continuat execuția lucrărilor București

-Livezeni , dublarea liniilor Teiuș - Câmpina -Brașov. S-au pus în circulație 7.554 vagoane de călători

și de marfă ; s-au reorganizat serviciile de poștă și telegraf ; etc etc...

Ministerul Educației Naționale ...

[LD : Rânduri și cuvinte ilizibile .Notez esențialul]

O atenție deosebită s-a acordat învățământului , inițial de către Armand Călinescu , apoi de Petre Andrei . Concepția care a stăpânit organizarea învățământului , a fost o concepție pe care eu o numesc " inflaționistă " , care ne-a dus să avem în țară un număr foarte mare de titați și un număr și mai mare de analfabeți..

Ministrul Petre Andrei a restabilit acest echilibru , îndreptând învățământul pe calea unei organizări normale : școli normale , școli profesionale , etc etc.

Reforma învățământului primar - îl așază pe baze practice ;

restabilirea ordinii și disciplinei în rândul corpului didactic ,

care începuse să fie și el mânat spre anumite extreme , la fel ca în alte categorii .

Ministerul Muncii ... Mihail Ralea ...

" Domnilor, aceeași largă activitate întreprinsă într-un spirit tineresc și de inovații , a desfășurat d-l Mihail Ralea la Departamentul Muncii (Aplauze)

Ceea ce s-a realizat pentru muncitorime în acest an de guvernare ,

întrece cu mult în proporție toate realizările care s-au făcut de la război încoace.

Și meritul mare al d-lui ministru al muncii este că a știut să pună la contribuție toată pregătirea sa de intelectual , toată pregătirea sa de sociolog și tot sufletul său de idealist , pentru ca să capete încrederea clasei muncitorești care reprezintă în viața Statului nostru o forță dinamică , utilizabilă în toate împrejurările , de care nimeni nu se poate dispensa. (aplauze)

Di ministru Ralea a realizat la acest departament o serie întreagă de reforme .

Mă voi mărgini să le menționez : legea contractului de muncă prin motivarea concedierii ;

nici un muncitor, nici un funcționar nu poate fi concediat fără motivare scrisă ;

salarizarea concediilor de odihnă ; legea asigurărilor sociale prin introducerea ,

pentru prima oară în România, a pensiei de bătrânețe și pensia pentru copii ,

care nu se găsește aproape nici într-o altă țară .

" În sfârșit , organizarea breslelor . Prin crearea breslei unice pe ținut , se dă posibilitatea tuturor factorilor de producție să aibă o organizație unitară care să lucreze , în mod solidar, în interesul Statului .

Legea a avut un succes desăvârșit . Ea va fi completată prin noul proiect

care va fi depus în curând în fața dvs, și suntem convinși că va constitui

temelia esențială pe care se va ridica întreaga noastră organizație de Stat .

" În sfârșit, a făcut organizația " Muncă și Voie Bună " , care a pus la dispozițiunea

muncitorilor un teatru propriu , frecventat de peste 400.000 muncitori ,

a înființat peste 300 de biblioteci , care au astăzi aproximativ 25.000 de volume

și a creat universități pentru muncitori în București , Sibiu, Constanța , Chșinău , etc .

S-au deplasat la munte zeci de mii de muncitori prin turismul muncitoresc .

" În sfârșit , d-l Ralea are marele merit de a fi inovat și de a fi dat dreptate , îngrijindu-se de una din categoriile cele mai reprezentative ale spiritualității și sufletului nostru , de scriitori . D-sa a făcut -o prin lege , atribuind și mijloacele financiare necesare , prin care se acordă scriitorilor pensie , asigurându-le bătrânețea și punându-i la adăpostul nevoilor de existență .

Este o reformă care nu se găsește nicăeri , este o inovație care face cinste actualului titular al Departamentului Muncii , și , d-lor , prin larga și rodnică sa activitate , încadrată în principiile salutare ale noii Constituții și în atitudinea unitară a Guvernului , d-sa este un element de o deosebită valoare , făcând cinste generației sale , iar opera sa va rămâne ca una din cele mai importante în activitatea ce s-a desfășurat în aceste zile de grele încercări prin care a trecut Statul nostru " (**aplauze**)

Ministerul de Justiție

" Domnilor , ajung să mă ocup - foarte pe scurt - și de Departamentul Justiție , a cărui conducere o am . Am transformat întreaga magistratură a țării , am reînviat-o prin două măsuri : prin coborârea limitei de vârstă dar , mai cu seamă , prin crearea *Secțiunilor Criminale* de la Curtea de Apel .

Peste 200 și ceva de locuri de consilieri și procurori la Curțile de Apel au facilitat această radicală operă de prefacere a ordinului judecătoresc .

" Mișcările succesive care s-au făcut în rândurile magistraturii de la 1 aprilie 1938 și până astăzi , au angajat în ele o proporție de peste 80 % din personalul justiției românești . Dacă cineva ar lua Anuarul Înaltei Curți de Casație și al Curților de Apel , ar constata că două treimi din numărul consilierilor Înaltei Curți de Casație și al Curților de Apel , și-au câpătat gradul și locul de grea răspundere în anul acesta .

Aceleași schimbări s-au făcut la conducerea tribunalelor și parchetelor .

Am plasat , numind , vă asigur fără stăruință și fără intervenție , un număr de aproape 600 de licențiați ai facultăților noastre de drept în posturile de ajutoari de judecători , supleanți și subsistuiți . Acest număr este aproape egal cu acela al locurilor bugetare care se ridică la 650 , ceea ce înseamnă că această categorie de magistrați a fost în întregime reînviată .

Am făcut aceste numiri , luând informații personale de la oamenii care îi cunoșteau , sau de la profesorii lor , dar le-am făcut și după alte criterii , după scrisorile trimise direct de ei . În special , am aplicat această metodă în Ardeal , unde am numit 136 de judecători , supleanți , substituiți , din care nu știu dacă sunt 10 care să fi fost numiți fără să mi se fi adresat direct , cerându-mi recunoașterea unui drept . " [**--- problema tineretului ----**]

În altă ordine de lucruri , țin să vă informez domnilor senatori , că am început să fac unificarea legislativă .

Fără să accentuez prea mult în această direcție , este bine să amintesc că de 20 de ani de zile această problemă vitală și pentru funcționarea unitară a instanțelor noastre judecătorești , dar și pentru prestigiul nostru național , așteaptă zădarnic rezolvarea .

[**LD : la acest capitol , lamand este de-a -dreptul ingrat și de rea credință .**

Confiscă munca atâtor guverne , atâtor miniștri de justiție , atâtor juriști ...

În cei 20 de ani de la unire ! Sunt retro -indignată de această lipsă de caracter .]

În cursul acestui an vor fi promulgate , iar pe ziua de 1 ianuarie 1940 , se va edicta *Codul Civil* și *Procesual* [-----] Astfel , pe lângă unificarea sufletească și pe lângă unificarea culturală , după atâta întârziere , și unificarea legislativă . "

Ministerul Apărării Naționale....

" Apărarea Națională a constituit și constituie preocuparea de căpetenie a Guvernului .

Declarațiile pe care d-l președinte al Consiliului de Miniștri le-a făcut astăzi la Cameră , cu privire la înzestrarea armatei , pentru care numai în cursul acestor câteva luni din urmă , s-au făcut angajări de 25 de miliarde de lei , mă dispensează de a mai insista în această direcție . Voi spune numai că , desăvârșirea înarmării merge cu pași repezi și nimic nu ne poate opri de a afirma cu tărie că armata , ca și întreaga Țară , este în măsură să-și facă , cu hotărâre și cu încredere , întreaga datorie . "

Comisariatul pentru Minorități

" În ceea ce privește minoritățile etnice , al căror regim a fost stabilit într-un larg spirit de

echitate , dar și de o precisă și categorică afirmație de supremație a drepturilor și intereselor superioare ale Statului , li s-au creat cele mai potrivite condițiuni , menite să asigure o colaborare leală și utilă între noi și ei . "

LD : Nu se referă la Ministerul de externe, al Agriculturii și al Industriilor
Victor Iamandi / 28 iun.'39

▣Problema tineretului legionar

[LD : Este singurul moment când Iamandi se ocupă tangențial de tineretul legionar , fără a-i rosti explicit numele (un procedeu folosit de mulți politicieni când era vorba de Garda de Fier) De ce ? Să fie vorba de o substituție superstițioasă sau de frică ? Să fie vorba de un sentiment de vinovăție sau de milă ?]

" Va veni vremea când noi, cei chemați pe aceste bănci , vom putea da toate amănunțele asupra acțiunii pe care am înțeles s-o desfășurăm pentru ridicarea tineretului . Atunci se va cunoaște toată strădania și toată solicitudinea noastră și se va putea vedea cât suflet și câtă caldă și cuprinzătoare la nevoile lor, a fost grija noastră și cât de mare a fost grija noastră pentru tinerii merituosi , cinstiți și săraci ai acestei Țări (**aplauze prelungite**)

" Îmi veți da voie ca, la acest capitol , să subliniez în treacăt grija pe care Guvernul actual a arătat-o tineretului . Problema tineretului , care se pune de ani de zile la noi, dar care a fost și cam exagerată de profesioniștii tineretului - căci erau profesioniști ai tineretului - noi am rezolvat-o .

Am rezolvat-o , pentru că am înțeles că, în politica noastră de apărare a Statului , **chiar dacă lovim** în cei care nu se supun **ordinei legale și autorității constituite** , avem datoria , **după ce am aplicat sancțiunile** , **să le întindem o mână binevoitoare** și să-i chemăm la locul de muncă și de răspundere în sânul societății .

" Așa am procedat cu toții. Foarte mulți din acești tineri , **care militaseră în organizațiile extremiste** , s-au corijat , și-au dat seama de **rătăcirea** care le stăpânea mintea și conștiința lor de muncitori conștienți și cinstiți .

Acestora nu le-am refuzat atențiunea și sprijinul nostru . Astfel au procedat toți șefii de departamente .

Astăzi am putea spune că , în afară de titrații din octombrie 1938 și cei din 1939 , aproape toți ceilalți au fost plasați , încât și acel început de șomaj de 8.000 de titrați sau nenitrați , care n-aveau întrebuințare până acum doi ani ,a fost aproape complet înlăturat ."

Victor Iamandi / 28 iun.'39

▣Regimul renașterii naționale

" Am ajuns la sfârșitul expunerii mele și trebuie să constat , cu deosebită satisfacțiune , că toate punctele de vedere asupra situației de astăzi și a problemelor ce interesează Statul , au căpătat prin aplauzele și atitudinea dvs , întreaga adeviziune a Senatului .

" Ceea ce trebuie însă să rămână pentru oricine , ca o încheiere definitivă , și a expunerii mele și a logicii implacabile a evenimentelor care ne-au adus la situația de astăzi , este că **regimul de ieri** , cu ideologiile lui contradictorii , și în cea mai mare parte **perimate** , cu scăderile lui , cu lipsa lui de adaptare , cu insuficiența mijloacelor de conducere și cu totala lui **carență de autoritate** - **nu se mai poate întoarce nici o dată** . (**aplauze**)

" S-a început, domnilor , o eră nouă . S-a intrat , definitiv , într-un regim nou , regimul muncii creatoare , regimul disciplinei naționale , regimul solidarității sociale și al comuniunii sufletești , regimul luptei pentru credințele și ideile autorității și al ordinii morale , regimul renașterii naționale .

"Acest regim se va desăvârși sub conducerea luminoasă și patriotică a Marelui Nostru Suveran, ajutat de hotărârea neclintită și adâncul devotament a întregului nostru Popor.

Acest regim va constitui pentru ziua de mâine , un strălucit exemplu al vredniciei de care Neamul nostru întreg s-a dovedit a fi capabil , în momentul de grea răscruce a destinelor sale . [-----] În ceea ce ne privește

susținem că ceasul pe care l-am trăit este un ceas cu adevărat istoric .

Dacă am știut sau nu să ne ridicăm la înălțimea lui, aceasta rămâne la aprecierea posterității și a Istoriei .

În orice caz , îndrăznim să spunem că nu ne este teamă de verdictul ei . "

(**aplauze prelungite, îndelung repetate , ovații.**)

Victor Iamandi / 28 iun.'39

* Notă biografică -

Născut la 28 febr. 1891, la Iași . Studii secundare și universitare , la Iași : Dreptul și Litere . Avocat , profesor de liceu, publicist din 1912. Redactor la " *Unirea* " din Iași (1916) ; corespondent apoi redactor la " *Neamul Românesc* " al lui Iorga (1918-1920) ; director al ziarului " *Mișcarea* " (Gh.Brătianu) din Iași (1920 - ?) .. Deputat PNL în legislaturile: PNL (1922-'26 , 1927-'28) , Iorga (1931) , PNȚ (1932-'33) , PNL (1933 - 1937) . Subsecretar de Stat la Interne în gov. IG Duca , Angelescu și Tătărescu (nov.'33- iun.'34) , apoi subsecretar de Stat (oct.'34 - aug.'36 - demisie) , ministru Cultelor (aug.'36 - martie '37 - demisie ; 17 nov. - 28 dec.'37) ; ministru în gov. Miron Cristea și Călinescu , la Ed. Națională (11 febr. - 29 mart.'38) , apoi la Justiție (30 mart.'38 - nov.'39) ; consilier regal (1939) -----

10.) 8 iul.'39. Intrarea în Senat a IPSS Patriarhul Nicodem al României , 8 iul.'39

Ridicarea mandatului senatorilor de drept care nu au depus jurământul

(DAD, MO nr. 13, șed. din 8 iulie '39 , pag. 266 - 167)

[LD : La o lună de la deschiderea sesiunii , în temeiul art. 48 din Constituție și art-5 din *Regulamentul Senatului*, pe baza unei scrisori trimise de C.Argetoianu (bolnav) se ridică mandatul de senatori de drept unui număr de 9 senatori , deoarece nu depuseseră jurământul . Aceștia erau : liberalii C.I.C.Brătianu , M.Orleanu , V.Sassu ;

Cam la aceștia și câțiva amici loiali de-ai lor , se reducea "opoziția" anticarlistă . Dar acest nucleu îi avea pe liderii celor două mari partide politice democratice , care guvernaseră timp de 20 de ani România !

Anibal Teodorescu / 8 iul.'39

▣ Scrisoarea lui C.Argetoianu

Domnilor senatori , președintele Senatului care din nefericire se găsește bolnav la pat, m-a rugat să dau citire unei comunicări pe care d-sa înțelege să o facă în Senat lată această comunicare :

" D-lor senatori , se împlinește o lună de la deschiderea sesiunii .

În temeiul art. 48 din Constituție , am onoarea de a vă aduce la cunoștință situațiunea membrilor Senatului , care nu au depus jurământul cerut de Constituțiune și legi .

[----- etc ----etc -----etc -----etc-----art.5 din Regulament -----]

" În consecință , în aplicarea textelor ce preced, declar d-nii: **Brătianu ICConst** . ,

Dobrescu Aurel, Iunian Gr ., Lupu Nic., dr. Maniu Iuliu , Mihalache Ion, Orleanu M, Sassu Vasile și PSS Vartolomeu Stănescu , senatori de drept ,

nu-și vor putea exercita mandatul d-lor, pe tot timpul legislaturii actualelor Adunări , urmând să se facă această mențiune în apelul nominal .[.....]

////////////////////////////////////

Anularea mandatelor de senatori / 8 iul.'39

Atenție LD ! iul'39. De aici n-am mai introdus nici un doc.

Adu aici câteva fișe din **Guvernarea Tătărescu** (nov.'39-mai'40)
și eventuale fișe ptr 1940, privind poziția PNL